

विद्यालय सुधार योजना

(२०८३/०८४)

श्री भवानी माध्यमिक विद्यालय

आरुघाट गाउँपालिका-२, मान्बु, गोरखा

विद्यालय सुधार योजना

आवधिक योजना

(२०८३/०८४)

विषय सूची

१. विद्यालयको परिचय

- १.१ ऐतिहासिक पृष्ठभूमि
- १.२ भौगोलिक अवस्था
- १.३ विद्यालय रहेको समुदायको बनोट
- १.४ विद्यालय सेवा क्षेत्र
- १.५ विद्यालयमा सञ्चालित कार्यक्रम
- १.६ विद्यालय सेवा क्षेत्रको रैथाने ज्ञान, सिप, शैली

२. विद्यालय सुधार योजना निर्माण प्रक्रिया

- २.१ पछिल्लो विद्यालय सुधार योजनाको समीक्षा
- २.२ विद्यालय सुधार योजना निर्माण प्रक्रिया

३. विद्यालयको अवस्था विश्लेषण

- ३.१ विद्यालयको वर्तमान अवस्था विश्लेषण
- ३.२ मुख्य समस्या र समाधानका उपाय

४. योजना निर्माण

- ४.१ विद्यालयको दूरदृष्टि
- ४.२ उद्देश्य
- ४.३ आवश्यकता पहिचान एवम् प्राथमिकीकरण
- ४.४ लक्ष्य निर्धारण
- ४.५ ८३/८४ का लागि कार्यकलाप निर्धारण
- ४.६ ८३/८४ लागि बजेट अनुमान

५. पहिलो वर्षको वार्षिक कार्यान्वयन योजना

- ५.१ विस्तृत कार्यकलाप र बजेट
- ५.२ वार्षिक कार्य तालिका
- ५.३ अनुगमन योजना

अनुसूची

१. विद्यालय सुधार योजना निर्माण कार्यशालाको उपस्थिति प्रतिलिपि
२. विद्यालय सुधार योजना स्वीकृतिको निर्णय प्रतिलिपि
३. विद्यालय स्वःमूल्याङ्कन रुजुसूची

१. विद्यालयको परिचय

१.१ ऐतिहासिक पृष्ठभूमि

यस विद्यालय एवं मान्नु को ऐतिहासिक पृष्ठभूमि कोट्याउनु पर्दा यहाँको अधिकांशको मातृभाषा तामाङ भाषामा 'माङ'को अर्थ 'बोक्सी' र 'कु' को अर्थ 'नौ' भन्दा 'मान्कु' भयो साथै अपभ्रंश हुदै पछि मान्नु रहन गयो भने विद्यालयको नामाकरण एवं स्थापनाको सन्दर्भलाई कोट्याउनु पर्दा राणशासनको अन्त्य र प्रजातन्त्रको उदय पश्चात नेपालमा फैलिएको शिक्षालय स्थापना लहरको क्रममा २०१७ साल देखि नै मान्नु निवासी (स्वर्गीय) नन्दलाल धमला र डम्बर बहादुर दाहाल ज्यूहरुले केटाकेटी बटुली कहिले पैयू चौतारा त कहिले घर एवं सेरचोक चौतारामा घुम्ती विद्यालयको रुपमा चलाउँदै विधिवत रुपमा २०१८ सालमा त्यस समयका सचेत युवाहरु रण बहादुर घलेको नेतृत्वमा नारायण घले, दल बहादुर घले(ढल्के), रुपिलाल घले, नर बहादुर कार्की, कुल बहादुर कार्की, खड्क बहादुर कार्की, नन्दलाल धमला, डम्बर बहादुर दाहाल, जस बहादुर गुरुङ, लाल बहादुर गुरुङ, कुलानन्द रिजाल, चन्द्रलाल खनाल आदिको सक्रियतामा रण बहादुर घले ज्यूले प्रथम निशुल्क जग्गा हस्तान्तरण गरी यसै सेरचोकमा घले राजा (घामलिङ गढी दरवार) ले पुजा गर्ने श्री भवानी देवी (माई) को नामबाट श्री भवानी प्रा.वि. को रुपमा नामाकरण भई धादिङ शिक्षा कार्यालयबाट मिति २०३२-०९-०१ अनुमति प्राप्त गर्‍यो र प्रा.वि. स्थायी स्वीकृत हुने मौका पायो । तत् पश्चात बढोत्तरीको क्रममा सचेत अभिभावक र प्रशासकहरुको प्रयासले २०४०-०७-२८ मा नि.मा.वि. स्थायी स्वीकृत, २०५२-०८-१२ मा मा.वि. स्थायी स्वीकृत प्राप्त गर्दै २०६५-०३-१६ मा उ.मा.वि. (१०+२) अनुमति प्राप्त, साथै गोरखा जिल्लाको उत्तरी क्षेत्रमा अवस्थित बाल बालिकाहरुलाई प्राविधिक ज्ञान तथा दक्षता हासिल गराउन तत्कालीन वि.व्य.स. अध्यक्ष श्री रमेश कुमार लामिछानेको नेतृत्वमा अध्ययन अनुगमन गरी पुर्व. जिल्ला विकास समिति उपसभापति श्री हरि बहादुर घले साथै पुर्व. जि.शि.अ. श्री हरि प्रसाद अर्यालको सल्लाह र सहयोग मा प्राविधिक धारको प्रक्रिया अगाडी बढाई वि.व्य.स. अध्यक्ष श्री सोम प्रसाद घलेको कार्यकालमा वि.सं. २०७४/०२/१४ मा प्राविधिक धार अन्तर्गत बाली विज्ञान विषय अनुमति प्राप्त भई हाल कक्षा १२ सम्म साधारण धार र प्राविधिक धारको पढाई हुने र हाल बालकक्षा (ECD) देखि १२ कक्षा सम्म ४५७ विद्यार्थीहरु अध्ययनरत छन् । २०३२ सालमा यस आरुघाट गा.पा. वडा नं. ०१ र ०२ लगायत अन्य धार्चे गा.पा. (काशीगाउँ, केरौजा, चुमनुब्री गा.पा.को चुम्चे छेकम र फिलिम) धादिङ जिल्लाबाट गोरखा जिल्लामा सारेको कारणले गणेश हिमालको काखको चेली मनास्लु हिमाल तिर विवाहित जस्तो देखिन्छ । यो दुर्गम भेगको विद्यालय भएकोले २०६८ साल देखि हिमाली आवासीय छात्रावास पनि छ जहाँ हाल विभिन्न जिल्ला र दुर्गम गा.पा.हरुबाट (काशीगाउँ, केरौजा, उहिया, गुम्दा, थुमि, लापु, सिर्दिवास, छेकम्पार आदि) हरूबाट छनौट गरिएका १५० जना छात्रा-छात्र र ३ जना शिक्षकहरु रहेका छन् ।

हाल यस विद्यालयमा प्रा.वि. शिक्षक ७ जना , नि.मा.वि. ४ जना (३ जना निजी स्रोत) मा.वि. शिक्षक ५ जना, उ.मा.वि. अनुदान कोटामा २ जना, प्राविधिक धारमा ८, विश्वविद्यालय अनुदान शिक्षक १, ECD शिक्षक ३, लेखापाल १ र कार्य सहयोगी (परिचर) ३, ल्याब बोर्ड १, लाइवेरीएन १, र पाले १ जना गरी जम्मा शिक्षक कर्मचारी ४० संख्या रहेको छन् । महाभूकम्प २०७२को पूर्ण क्षतीले गर्दा चुनौती भएतापनि आर्थिक र भौतिक क्षेत्रमा निकै सुधार गर्दै आएको छ साथै जिल्ला स्तरीय राष्ट्रपति रनिङ शिल्ड र पालिका स्तरीय रनिङ शिल्ड प्रतियोगितामा प्रथम भइ शिल्ड विद्यालयको नाममा राख्न सफल भएको छ ।

१.२ भौगोलिक अवस्था

गोरखा जिल्ला सदरमुकामवाट १७ कोष उत्तर पूर्व बुढिगण्डकी पारि पूर्वमा धादिङ जिल्लाको गंगाजमुना गा.पा., उत्तरमा गोरखाको धार्चे गाउँपालिका काशीगाउँ, पश्चिममा धार्चे गाउँपालिका लापु, आरुघाट गाउँपालिका वडा नं. ०३ थुमी दक्षिणमा गंगाजमुना गाउँपालिका बसेरी विच पश्चिम मोहडा फर्कने गणेश हिमालको चेली र मनास्लु हिमालको प्रेमिका बनेकी यस मान्नु आरुघाट गाउँपालिका वडा नं. ०२मा यस विद्यालय अवस्थित छ । यो विद्यालय समुन्द्र सतह देखि ११८२ मि. उचाइमा उत्तरी अक्षांश २८.१३२६९१७७६३९२५१६, ८४.८७१२२८४५१७२५२७मा पर्दछ भने पुरै मान्नु समुन्द्र सतहको ७६२ मि. देखि ३५०० मि. सम्म छ । यो दुर्गम क्षेत्रको (१८ सय खोला) नामले परिचित गोरखा जिल्लाको उत्तरी भेगमा एकमात्र स्थायी स्वीकृत प्राप्त मा.वि. ३ ओटा गा.पा. हरूलाई १२ कक्षा सम्मको शिक्षाको ज्योति छर्ने भएकोले Queen Gate of Northern Gorkha भनिन्छ ।

१.३ विद्यालय रहेको समुदायको बनोट

विद्यालय रहेको क्षेत्रको सामाजिक, सांस्कृतिक, धार्मिक, भाषिक, आर्थिक एवम् लैङ्गिक अवस्था समावेश गरी जनसाङ्ख्यिक विवरण प्रस्तुत गर्ने मान्नुको कुल क्षेत्रफल १४०० हेक्टरमा ४८% भूभाग बनक्षेत्र छ भने ५१% भूभाग खेतीयोग्य जमिन छ । तल फेदिमा बुढी गण्डकी नदी वगिछन् भने वन क्षेत्रमा लालीगुराँस, ओखर, विशाल जंगल छ । वनस्पति एवं जडिबुटीहरूमा सल्लो, चिलाउने, कटुस, साल, उत्तीस, काफल, बाँस, तिते, लोटसल्ला आदि पाइन्छन्, साथै समशितोष्ण हावापानी पाइन्छ । साथै यहाँ विभिन्न जातजातिहरू गुरुङ, क्षेत्री, ब्राह्मण, तामाङ, घले, कामी, दमाई रहेको छ, साथै हिन्दु, बौद्ध, क्रिस्चियन धर्मलम्बीहरू बसोबास गर्दछन् र पशुपालन, खेतीपाती, बैदेशिक रोजगार यहाँको मुख्य पेशा रहेको छन् । यहाँको जनसंख्या जनगणना २०७८ अनुसार आरुघाट गा.पा. भित्र पुरुष १०१४५ , महिला ११४२७, र घर धुरी ५८५० रहेको छ त्यसैगरी वडा नं. १-४ सम्मको जनसंख्या निम्न अनुसार रहेको छ ।

वडा	घरधुरी संख्या	जम्मा जनसंख्या		
		पुरुष	महिला	जम्मा
1	1060	1978	2103	4081
2	651	1096	1211	2307
3	467	828	895	1723
4	692	1234	1369	2603

१.४ विद्यालयको सेवाक्षेत्र

सेवा क्षेत्र भन्नाले यस विद्यालयकोले शिक्षा आर्जन गर्न कति क्षेत्रका जनतालाई सहज वा लाभान्वित पार्दछ त्यसलाई जनाउछ । यस भवानी मा.वि.ले प्रा.वि. तहसम्म वडा नं. २ मान्नु र थलाचोक , छाप, ठोटनेरी, कटुन्जे, वडा नं. २ सबै । धार्चें गा.पा. भिरकुना, आरुघाट गा.पा. वडा नं.०३ स्यामराङ, वडा नं. १ माभुगाउँ र स्यम्चेत साथै मा.वि. तह धार्चें गा.पा., चुम्नुब्री गा.पा., आरुघाट गा.पा. १,२,३,४,५, गंगाजमुना गा.पा. र बाहिर केहि जिल्लाहरू समेत यसको सेवा क्षेत्र भित्र पर्दछ ।

१.५ विद्यालयमा सञ्चालित कार्यक्रम

विद्यालयमा सञ्चालित शैक्षिक कार्यक्रम, प्रारम्भिक बालशिक्षा/पूर्व प्राथमिक देखि कक्षा १२ सम्मको औपचारिक शिक्षा, प्राविधिक शिक्षा, पढ्दै कमाउँदै कार्यक्रम ।

१.६ विद्यालय सेवा क्षेत्रमा भएको रैथाने ज्ञान, सिप, शैली

यस विद्यालयको सेवा क्षेत्र ठुलो भएकोले उपल्लो क्षेत्रका मानिसहरूले राडी बुन्ने, मौरीपालन, पशुपालन सम्बन्धि ज्ञान र जडीबुटी संकलन सम्बन्धि ज्ञान रहेको छ त्यसैगरी तरकारी खेती, हलो र जूवाबनाउने, डोको, डालो, थुन्से, चकटी, भकारी बुन्ने कार्यहरू रकाठको काम साथै ढुंगाको कामहरू गर्ने सिपहरू रहेको छ ।

२. विद्यालय सुधार योजना निर्माण प्रक्रिया

२.१ पछिल्लो विद्यालय सुधार योजनाको समीक्षा

पछिल्लो विद्यालय सुधार योजना २०८२ का योजनाहरूबाट योजना अनुरूप कार्य गर्न योजना बनाउन विभिन्न संघसंस्था संग समन्वय गर्न सहयोग पुगेको हुनाले भूकम्प पछीको भौतिक पूर्वाधार तयारीमा मदत पुगेको छ भनी यस योजनाले प्राविधिक धार संचालन गर्न जमिन थप्न मदत पुगेको छ साथै अभिभावक शिक्षा बालविवाह र दुर्बेशेनी न्यूनिकरण गर्न

सहयोग पुगेको छ । त्यस्तो हुँदा हुँदा पनि विद्यार्थीको सिकाई उपलब्धी वृद्धि गर्न , दुर्बेशेनी न्यूनिकरण गर्न, बालविवाह नरोकथाम गर्न, अभिभावकलाई सुचित गराउन पर्ने देखिन्छ ।

२.२ विद्यालय सुधार योजना निर्माण प्रक्रिया

विद्यालय सुधार योजना निर्माणका लागि विद्यालयले अवलम्बन गरेको चरणबद्ध प्रक्रिया -

वि.व्य.स. बैठकबाट विद्यालय सुधार योजना निर्माण कार्यदल गठन मिति २०८३/०३/०५ को निर्णय अनुसार,

१. संयोजक : श्री सुर्जे बहादुर गुरुङ
२. सदस्य : श्री रमेश कुमार लामिछाने
३. सदस्य : श्री खर्क लामा
४. सदस्य : श्री सिर्जना धमला
५. सदस्य : श्री शेर् बहादुर अधिकारी
६. सदस्य : श्री यम बहादुर न्यौपाने
७. सदस्य : श्री भिम बहादुर गुरुङ
८. सदस्य : श्री बाबु लामा
९. सदस्य सचिव : प्र.अ. श्री काजीराम कार्की

३. विद्यालयको अवस्था विश्लेषण

३.१ विद्यालयको वर्तमान अवस्था विश्लेषण

विद्यालयको मौजुदा अवस्थालाई तपसिल बमोजिमका नौ ओटा क्षेत्रमा उल्लेखित तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ । तल उल्लिखित तालिका मध्ये कक्षागत विद्यार्थी विवरण, शिक्षक विवरण, भौतिक सुविधाको अवस्था र शैक्षिक सामग्रीको विवरणमा तथ्याङ्क प्रस्तुत गरिएको छ ।

३.१.१ कक्षागत विद्यार्थी विवरण

बाल कक्षा देखि १२ सम्म सञ्चालित यस विद्यालयको चालु शैक्षिक सत्रको कक्षागत विद्यार्थी विवरण देहायको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ :

तालिका १ : कक्षागत विद्यार्थी विवरण

ECD		Basic Level (1-5)										Basic Level (6-8)						Secondary Level(9-10)				Secondary Level(11-12)			
ECD		G1		G2		G3		G4		G5		G6		G7		G8		G9		G10		G11		G12	
Girls	Boys	Girls	Boys	Girls	Boys	Girls	Boys	Girls	Boys	Girls	Boys	Girls	Boys	Girls	Boys	Girls	Boys	Girls	Boys	Girls	Boys	Girls	Boys	Girls	Boys
7	16	4	4	3	4	7	6	8	13	5	16	13	18	18	20	21	28	38	38	27	28	25	24	29	32
23		8		7		13		21		21		31		38		49		76		55		49		61	
G: 34 B: 59 T: 93												G: 52 B: 66 T: 118						G: 65 B: 66 T: 131				G: 54 B: 56 T: 110			
G: 205 B: 247 T: 452																									

३.१.२ आन्तरिक सक्षमताको अवस्था

विद्यालयको गत शैक्षिक सत्रमा कुल भर्ना भएका विद्यार्थीहरूमध्ये यस शैक्षिक सत्रमा कक्षोलन्ति हुने, कक्षा दोहोर्‍याउने र विद्यालय छाड्ने विद्यार्थी सङ्ख्याका आधारमा आन्तरिक सक्षमताको अवस्था देहायको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ :

तालिका-२ : आन्तरिक सक्षमताको अवस्था र औसत सिकाइ उपलब्धि विवरण

कक्षा	No of Students				औषत		विषय							विज्ञान तथा प्रविधि	सामाजिक अध्ययन
	Graded	Absent	NG	Total			नेपाली	अंग्रेजी	गणित	सेरोफेरो	शारीरिक शिक्षा तथा सृजनात्मक कला				
1	11	0	0	11	परीक्षामा विद्यार्थीहरूले प्राप्त गरेको औषत अङ्क: कक्षागत औषत उत्तीर्ण प्रतिशत:	3.3	2.9	3.4	2.5						
2	11	0	2	13	भौगोलिक एकाइको औषत उत्तीर्ण प्रतिशत:	96.65	93.72	96.65	96.65						
					परीक्षामा विद्यार्थीहरूले प्राप्त गरेको औषत अङ्क: कक्षागत औषत उत्तीर्ण प्रतिशत:	2.5	2.2	2.5	2.3						
3	13	0	2	15	भौगोलिक एकाइको औषत उत्तीर्ण प्रतिशत:	84.62	84.62	84.62	84.62						
					परीक्षामा विद्यार्थीहरूले प्राप्त गरेको औषत अङ्क: कक्षागत औषत उत्तीर्ण प्रतिशत:	97.21	97.61	96.81	97.61						
4	18	0	6	24	परीक्षामा विद्यार्थीहरूले प्राप्त गरेको औषत अङ्क: कक्षागत औषत उत्तीर्ण प्रतिशत:	2.7	2.2	2.7	3.1						
					भौगोलिक एकाइको औषत उत्तीर्ण प्रतिशत:	86.67	86.67	86.67	100						
5	16	0	2	18	परीक्षामा विद्यार्थीहरूले प्राप्त गरेको औषत अङ्क: कक्षागत औषत उत्तीर्ण प्रतिशत:	96.42	94.98	95.32	97.85						
					भौगोलिक एकाइको औषत उत्तीर्ण प्रतिशत:	2.6	2.8	2.4		2.2	2.7	75			
6	35	1	1	37	परीक्षामा विद्यार्थीहरूले प्राप्त गरेको औषत अङ्क: कक्षागत औषत उत्तीर्ण प्रतिशत:	75	87.5	83.33							
					भौगोलिक एकाइको औषत उत्तीर्ण प्रतिशत:	87.14	86	85.71		88.29	83.71	86			
7	37	1	3	41	परीक्षामा विद्यार्थीहरूले प्राप्त गरेको औषत अङ्क: कक्षागत औषत उत्तीर्ण प्रतिशत:	3.1	2.7	2.6							
					भौगोलिक एकाइको औषत उत्तीर्ण प्रतिशत:	94.44	94.44	88.89		94.44	94.44	94.44			
					परीक्षामा विद्यार्थीहरूले प्राप्त गरेको औषत अङ्क: कक्षागत औषत उत्तीर्ण प्रतिशत:	92.68	93.63	87.26							
					भौगोलिक एकाइको औषत उत्तीर्ण प्रतिशत:	2.8	2.9	2.7		3	2.8	2.7			
					परीक्षामा विद्यार्थीहरूले प्राप्त गरेको औषत अङ्क: कक्षागत औषत उत्तीर्ण प्रतिशत:	97.22	97.22	97.22							
					भौगोलिक एकाइको औषत उत्तीर्ण प्रतिशत:	94.53	94.53	92.65		95.5	94.21	93.55			
					परीक्षामा विद्यार्थीहरूले प्राप्त गरेको औषत अङ्क: कक्षागत औषत उत्तीर्ण प्रतिशत:	2.9	2.8	2.6							
					भौगोलिक एकाइको औषत उत्तीर्ण प्रतिशत:	100	97.5	92.5		97.5	95	95			

					भौगोलिक एकाइको औसत उत्तीर्ण प्रतिशत:	92.33	93.49	89.38		95.87	89.68	92.33
8	33	0	11	44	परीक्षामा विद्यार्थीहरूले प्राप्त गरेको औसत अङ्क:	2.8	2.9	2.5		2.9	2.6	2.9
					कक्षागत औसत उत्तीर्ण प्रतिशत:	100	100	75		95.46	95.46	95.46
					भौगोलिक एकाइको औसत उत्तीर्ण प्रतिशत:	98.2	98.2	86.08		95.37	92.54	93.3
9	56	10	3	69	परीक्षामा विद्यार्थीहरूले प्राप्त गरेको औसत अङ्क:	2.6	2.5	2.2		2.3	2.3	2.3
					कक्षागत औसत उत्तीर्ण प्रतिशत:	96.61	100	94.92		100	100	100
					भौगोलिक एकाइको औसत उत्तीर्ण प्रतिशत:	92.86	92.14	89.64		92.14	92.14	92.5

कक्षा	No of Students														
	Graded	Absent	NG	Total											
10B	9		17	26	THEORY	ENG	NEPALI	MATH	SCIENCE	SOCIAL	ECO	OPT. MATH	EDU		CLASS AGP
					AGP	1.58	2.25	0.63	1.48	1.83	1.18	1.00	2.22		1.52
10A	18		13	31	THEORY	ENG	NEPALI	MATH	SCIENCE	SOCIAL	OPT. MATH	INDUSTRIAL	FOOD	HORTI	CLASS AGP
					AGP	2.11	1.77	0.58	0.95	1.73	1.60	1.58	1.42	2.03	1.54
11B	55			55	COM. NEPALI	COM. ENGLISH	COM. SOCIAL	CHILD DEV. & LEARNING	EDU. & DEV.	Opt. Nepali	Opt. English	Opt. Maths			CLASS AGP
					1.91	1.75	2.30	2.61	2.70	2.04	2.07	2.20			2.20
11A	6			6	COM. NEPALI	COM. ENGLISH	BIOLOGY	CHEMISTRY	PHYSICS	FARM MACHINERY AND SEED TECH	SOIL FERTILITY & NUTRIENT	COMMERCIAL FRUIT CROP	AGRICULTURAL ENTOMOLOGY		CLASS AGP
					2.93	2.33	2.27	2.2	1.8	2.73	3.73	2.2	2.47		2.52
12 TECH	20		2	22	THEORY	COM.ENG	Social	Biology	Chemistry	Math	Industrial	Plant Pathology	Agri- Economics	Vegetable	CLASS AVG
					AGP	2.13	3.02	1.82	1.56	1.20	2.67	2.58	2.36	2.36	2.19
12 GEN	6		3	9	THEORY	COM.NEPALI	COM.ENG	COM.SOCIAL	PEDAGOGY	EDU.& DEV.	NEPALI	ENGLISH			CLASS AVG
					AGP	2.25	1.75	2.85	2.29	3.16	2.64	2.68			2.52

३.१.४ शिक्षक विवरण

यस विद्यालयमा हाल कार्यरत शिक्षकको तहगत र विषयगत विवरण यसप्रकार छ :

तालिका-४: शिक्षक विवरण

तह	सञ्चालित सेक्सन सङ्ख्या	शिक्षक सङ्ख्या					विषयगत शिक्षक		कैफियत
		प्रकार			जम्मा		विषय	सङ्ख्या	
		स्वीकृत दरबन्दी	राहत	निजीस्रोत र अन्य	जम्मा	महिला			
प्रारम्भिक बालविकास	3	3			3	3			
आधारभूत (कक्षा १-५)		7			7	1			
आधारभूत (कक्षा ६-८)		3	1		4	1	नेपाली	1	
							अंग्रेजी	2	
							सामाजिक	1	
आधारभूत (कक्षा ६-८) प्राविधिक धार		2			2	1	वाली विज्ञान	2	
माध्यमिक (कक्षा ९-१०)		5			5	1	गणित	2	
							अंग्रेजी	1	
							बिज्ञान	1	
							नेपाली	1	
माध्यमिक (कक्षा ९-१०)प्राविधिक धार		2			2	1	वाली विज्ञान	2	
वश्व वद्यालय अनुदान					1	1		1	
माध्यमिक (कक्षा ११-१२)			3		2	1	नेपाली	1	
							विज्ञान	1	
माध्यमिक (कक्षा ११-१२) प्राविधिक धार		4			4		वाली विज्ञान	2	
							भौतिक गियाँ	1	
							जीव विज्ञान	1	
लेखापाल			1		1				
पुस्तकालयधक्षा			1		1	1			
ल्याबबोर्ड			1		1				
कार्यालय सहयोगी			3		3				
पाले			1		1				
भान्से			3		3	1			
जम्मा	18	27	1		40	12			

३.१.५ विद्यालय सञ्चालन अवस्था

यस विद्यालयमा गत शैक्षिक सत्रको विद्यालय सञ्चालनको अवस्था यसप्रकार छ :

तालिका-५: विद्यालय सञ्चालन अवस्था

क्र.स.	विवरण	वार्षिक दिन	निर्धारित मापदण्ड
१.	विद्यालय खुलेको दिन	२३० दिन	२२० दिन
२.	पठनपाठन भएको दिन	१९५ दिन	१९२ दिन
३.	प्रारम्भिक बाल विकासका विद्यार्थीको औसत उपस्थिति	१८९ दिन	
४.	कक्षा १-५ का विद्यार्थीको औसत उपस्थिति	१८९ दिन	१८९ दिन
५.	कक्षा ६-८ का विद्यार्थीको औसत उपस्थिति	१८४ दिन	१८४ दिन
६.	कक्षा ९-१० का विद्यार्थीको औसत उपस्थिति	१७७ दिन	१७७ दिन
७.	कक्षा ११-१२ का विद्यार्थीको औसत उपस्थिति	१९० दिन	१९० दिन
८.	विद्यालयमा शिक्षकको औसत उपस्थिति	९८ %	विद्यालय खुलेको दिन मध्ये ९८ %
९.	औसत शिक्षण सिकाइ समय तहगत	९८ %	कक्षा १-३= ८३२ घण्टा प्रति कक्षा
		९८ %	कक्षा ४-५= १०२४ घण्टा प्रति कक्षा
		९८ %	कक्षा ६-८= १०२४ घण्टा प्रति कक्षा
		९८ %	कक्षा ९-१०= १०२४ घण्टा प्रति कक्षा

३.१.६ भौतिक सुविधाको अवस्था

यस विद्यालयको हाल रहेको भौतिक सुविधाको अवस्था यसप्रकार छ :

तालिका-६: भौतिक सुविधाको अवस्था

क्र.स.	विवरण	जम्मा सङ्ख्या	पर्याप्तता		मर्मत/सुधार आवश्यक सङ्ख्या	भूकम्प प्रतिरोधक वा सुरक्षित सङ्ख्या	अपाङ्ग गतमैत्री भए सङ्ख्या
			छ (✓)	छैन (✓)			
१.	विद्यालय भवन	12	(✓)		2		
२.	प्रारम्भिक बालविकास						
	२.१ बालविकास केन्द्र/कक्षा	2	(✓)				
	२.२ सिकाइ क्षेत्र (Learning space)	2		(✓)			
	२.३ अलग्गै खेल मैदान	0		(✓)			
	२.४ प्रारम्भिक बाल विकासका लागि तोकिएको न्यूनतम सक्षमताको अवस्था	2	(✓)				
३.	कक्षा कोठा	25	(✓)				
४.	फर्निचर	300	(✓)				
५.	जम्मा शौचालय	10	(✓)				
	छात्रा शौचालय	5	(✓)				
	WASH Facilities सहितको शौचालय	5		(✓)			
६.	विद्यालय कम्पाउन्ड, घेराबार	4			(✓)		
७.	खानेपानी	1			(✓)		
८.	खेलकुद मैदान	1			(✓)		
९.	प्रयोगशाला						
	९.१ कम्प्युटर/ICT प्रयोगशाला	1			(✓)		
	९.२ विज्ञान प्रयोगशाला	4			(✓)		
१०.	अध्ययन कक्षा सहितको पुस्तकालय	1			(✓)		

३.१.७ विद्यालयको व्यवस्थापकीय प्रबन्ध

विद्यालयको व्यवस्थापकीय प्रबन्ध (गत शैक्षिक सत्रको अभिलेखमा आधारित) देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ :

तालिका-७ : विद्यालयको व्यवस्थापकीय र शैक्षणिक प्रबन्ध

क्र.स.	विवरण	भएको	नभएको	कैफियत
१.	विद्यालय व्यवस्थापन समितिको गठन	भएको		२०८३/०२/२८
२.	विद्यालय व्यवस्थापन समितिको बैठक	भएको		वार्षिक पटक: १५
३.	शिक्षक अभिभावक सङ्घको गठन	भएको		२०८३/०२/२८
४.	शिक्षक अभिभावक सङ्घको बैठक	भएको		वार्षिक पटक: ४
५.	गत आ.व.मा सामाजिक परीक्षण	भएको		२०८२/०५/३०
६.	गत आ.व.को लेखा परीक्षण	भएको		२०८३/०१/०५
७.	कक्षागत अभिभावक बैठक तथा परामर्श	भएको		४
८.	वार्षिकोत्सव/अभिभावक भेला	भएको		वार्षिक पटक: १/५
९.	सरोकारवालाबिच सुनुवाइ कार्यक्रम	भएको		
१०.	शिक्षक आचारसहिता प्रदर्शन र पालना	भएको		
११.	विद्यार्थी आचारसहिता प्रदर्शन र पालना	भएको		
१२.	बाल क्लब गठन र सक्रियता	भएको		
१३.	शिक्षक कर्मचारी बैठक/विषयगत समेत	भएको		वार्षिक पटक: ८
१४.	विद्यालय अनुगमन	भएको		वार्षिक पटक: ७
१५.	विव्यस र शिअसबाट विद्यालय अनुगमन	भएको		वार्षिक पटक: १०
१६.	वार्षिक कार्यपात्रो निर्माण	भएको		
१७.	वार्षिक शैक्षणिक योजना निर्माण र कार्यान्वयन	भएको		योजना निर्माण र कार्यान्वयन गर्ने शिक्षक सङ्ख्या: २६
१८.	दैनिक पाठयोजनासहित शिक्षण	भएको		पाठयोजनासहित शिक्षण गर्ने शिक्षक सङ्ख्या: २६

क्र.स.	विवरण	भएको	नभएको	कैफियत
१९.	आधारभूत कक्षामा गणीतीय र पठनसीप अभिवृद्धिका लागि योजना र प्रयोग	भएको		
२०.	स्थानीय पाठ्यक्रमको निर्माण र प्रयोग	भएको		शैक्षिक सत्र २०८३ मा कक्षा १का लागि
२१.	सिकाइ आवश्यकता पहिचान र सहजीकरण	भएको		
२२.	प्राथमिक उपचारको व्यवस्था	भएको		
२२.	नियमित विद्यार्थी स्वास्थ्य परीक्षण, जुकाको औषधी वितरण	भएको		
२३.	विद्यार्थीलाई दिवा खाजाको व्यवस्थापन	भएको		
२४.	विपत् जोखिम न्यूनीकरणसम्बन्धी कार्यकलाप (विपत् शिक्षा, सम्पर्क व्यक्ति/समूह, सुरक्षाका लागि योजना, आपत्कालीन निकास नक्साङ्कन)	भएको		
२५.	विद्यालय सामाजिक परीक्षण सामाजिक परीक्षणबाट विद्यालयको प्राप्ताङ्क	भएको		प्राप्ताङ्क :
				

३.१.८ शैक्षिक सामग्रीको विवरण

विद्यालयमा विद्यलयमा शैक्षिक सामग्रीको विवरणलाई देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ :

तालिका-८: शैक्षिक सामग्रीको विवरण

क्र.स.	सामग्रीका प्रकार	उपलब्धता		पर्याप्तताको अवस्था		प्रयोगको अवस्था	
		उपलब्ध रहेको	उपलब्ध नरहेको	भएको	नभएको	भएको	नभएको
१.	प्रारम्भिक बाल शिक्षाको पाठ्यक्रम/सामग्री	रहेको		भएको		भएको	
२.	तहगत पाठ्यक्रम	रहेको		भएको		भएको	
३.	विद्यार्थीलाई सेटमा पाठ्यपुस्तक	रहेको		भएको		भएको	
४.	विषयगत शिक्षक निर्देशिका	रहेको		भएको		भएको	

क्र.स.	सामग्रीका प्रकार	उपलब्धता		पर्याप्तताको अवस्था		प्रयोगको अवस्था	
		उपलब्ध रहेको	उपलब्ध नरहेको	भएको	नभएको	भएको	नभएको
५.	पुस्तकालय	रहेको		भएको		भएको	
६.	बुककर्नर	रहेको		भएको		भएको	
७.	खेलकुदका सामग्री	रहेको		भएको		भएको	
८.	विज्ञान/स्वास्थ्य/शारीरिक विषयका	रहेको		भएको		भएको	
९.	विपत् जोखिम न्यूनीकरणसँग सम्बन्धित सन्दर्भ सामग्री	रहेको		भएको		भएको	
१०.	शिक्षकले स्थानीय स्रोत प्रयोग गरी तयार पारेका शैक्षिक सामग्री	रहेको		भएको		भएको	
११.	शिक्षक, अभिभावक र विद्यार्थीको सहकार्यमा निर्मित सिकाइ सामग्री प्रदर्शनी	रहेको		भएको		भएको	
१२.							

३.१.५ आम्दानी र खर्चको विवरण

गत आर्थिक वर्षको विद्यालयको आर्थिक कारोवारको विवरणलाई तलको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ :

तालिका-१ : गत आ.व.को आम्दानी र खर्चको विवरण

श्री भवानी मा वि आरुघाट -२ मान्नु गोरखा						
आ.व २०८२-०८३ को आम्दानी खर्च विवरण						
क्रम. सं.	आय विवरण	जम्मा रु	क्रम. सं.	व्याय विवरण	जम्मा रु	
	क. अल्या २०८१/०८२	१,८०,१४,२३८.३८	१	तलव भत्ता	२,०९,६८,४१५.००	
	ख. आरुघाट गा.पा. बाट निकास		२	नागरिक लगानी कोष	१,४४,०००.००	
१	Real Plan	३६,०००.००	३	क.सं. कोष	१६,९०,००९.२६	
२	तलव भत्ता निकास	२,१९,८८,७२०.३६	४	KBB	२,५९,४२७.००	
३	विद्यालय सञ्चालन	३०,०००.००	५	सा.सु. कर,	१,८३,६१३.००	
४	गैरआवासीय छात्रावृत्ति	१४,७००.००	६	पारिश्रमिक कर	२,३३,२०८.००	
५	पाठ्यपुस्तक	३,३०,४२४.०८	७	मसलन्द तथा स्टेशनरी	६४,७६५.००	
६	दिवा खाजा	३,००,१००.००	८	छात्रावृत्ति वितरण	१४,७००.००	
७	सा.प.	१५,०००.००	९	अक्षयकोष छात्रवृत्ति वितरण	१,४३,३५०.००	
८	विद्यार्थी लागत अनुदान	१४,२७,४८८.००	१०	शैक्षिक सामग्री तथा पुस्तकालय	५,१७,९१२.००	
९	परीक्षा व्यवस्थापन	१,८२,१९०.००	११	छात्रावास व्यवस्थापन	३९,२५,३८७.०८	
१०	मा.वि. इन्टरनेट	२०,०००.००	१२	सा.प., लेखापरिक्षण	८१,०००.००	
११	छात्रावास व्यवस्थापन अनुदान	६०,००,०००.००	१३	अतिथि सत्कार तथा विदाई	९२,१८०.००	

१२	कृषि ल्याब व्यवस्थापन	२,००,०००.००	१४	परीक्षा खर्च, संचालन, अनुगमन	१,९९,६४४.००	
१३	विद्यालय सुधार योजना	२०,०००.००	१५	विद्युत शुल्क	१,१४,४८५.००	
			१६	कृषि ल्याब तथा कृषि व्यवस्थापन	५,३०,७६३.००	
	जम्मा	३,०५,६४,६२२.४४	१७	दिवा खाजा	२,५१,५६७.००	
	ग. विभिन्न संघ संस्थाबाट		१८	पुस्तकालय व्यवस्थापन		
१	प्रेम कुमार खत्री अक्षयकोष	१,५०,०००.००	१९	इन्टरनेट शुल्क	७५,१७०.००	
२	दल शिर अक्षयकोष	१,००,०००.००	२०	संग्रहालय व्यवस्थापन	१०,९५०.००	
३	मान बहादुर कार्की अक्षयकोष	५०,०००.००	२१	अतिरिक्त कृषाकलाप	१६,२१५.००	
४	पद्धती सेवा विकास केन्द्र गोरखा	१४,७९०.००	२२	वार्षिकोत्सव	७३,६८५.००	
५	रनिङ शिल्ड खेलाडी अनुदान	४३,२००.००	२३	थप कक्षा व्यवस्थापन तथा प्रयोगात्मक कक्षा	१,२९,५४५.००	
६	सिक्दै कमाउँदै सिक्दै मौरीपालन	७६,८००.००	२४	OJT व्यवस्थापन तथा प्रयोगात्मक कक्षा	९२,०००.००	
७	शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धि	३,५७,६९०.००	२५	मर्मत सम्भार	१,२८,३०४.००	
८	विश्वविद्यालय अनुदान आयोग	२९,११९.००	२६	भ्रमण, काज र यातयात	६१,५२०.००	
			२७	बैंक व्याज कर	१,४८,८३०.१८	
			२८	वि.सु.यो.	१८,०००.००	
			२९	वेबसाइट निर्माण	३३,९००.००	
			३०	पुरस्कार वितरण	९७,०००.००	
			३१	अफिसल कामकाज	३२,४००.००	
			३२	सिसि क्यामरा मर्मत जडान	२,०८,०००.००	
			३३	दुवानी	३८,४५०.००	
			३४	छात्रावास धरौटी फिर्ता	६,०००.००	
			३५	सिक्दै कमाउँदै सिक्दै मौरीपालन	१,३०,०९२.५०	
			३६	खेलकुद	३,६९,४३५.००	
			३७	पाठ्यपुस्तक (१-१२)	३,४०,०००.००	
			३८	विविध	२१,६००.००	
			३९	इलेक्ट्रोनिक तथा मर्मत	४,२६,०१९.००	
			४०	गत आ.व. सरस्वती मुर्धी नपुग रकम	१,०००.००	
			४१	शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धि	२,१६,३८०.००	
	जम्मा	८,२१,५९९.००	४२	जग्गा खरिद	५०,०००.००	
	घ. आन्तरिक श्रोत		क	जम्मा खर्च	३,२१,३८,९२१.०२	
१	कक्षा ११-१२ भर्ना तथा मासिक शुल्क	८,१०,३००.००	ख	मौजात रकम	१,९७,७१,५२१.९२	

२	कक्षा १-१२ प्रमाणपत्र शुल्क	२,५५,८००.००	१			
३	धान मकै बिक्री	५६,७००.००	२	रा. वा. बैंक चल्ती नं १५००	५५,३०,०९५.६१	
४	छात्रावास आबस शुल्क	१५,०००.००	१	भवानी अक्षयकोष	३५,००,०००.००	३२१०१००००४५०२७
५	छात्रावास धरौटी	१८,०००.००	२	भवानी पुस्तकालय	३,००,०००.००	३२१०१००००६५०२७
६	सटर भाडा	२४,०००.००	३	भिम कार्की अक्षयकोष	५०,०००.००	३२१०१००००७४०२७
७	कवाडी लिलाम बिक्री	२,६२०.००	४	सोबर्ण महेन्द्र अक्षयकोष	१,००,०००.००	३२१०१००००७५०२७
८	बैंक व्याज रा.बा. + रिलायन्स	९,८५,४२८.१२	५	देउमाया कमानसिङ अक्षयकोष	५०,०००.००	३२१०१००००७६०२७
९	अक्षयकोष लगानी व्याज	१८,५९०.००	६	खगेश्वोर सरीमाया अक्षयकोष	२०,०००.००	३२१०१००००७७०२७
१०	थप कक्षा सहयोग	७,६१०.००	७	प्रकाश चन्द्र दवाडी अक्षयकोष	१,११,१११.००	३२१०१००००७८०२७
११	भवानी क्याम्पस	२,६५,०००.००	८	प्रेम कुमार खत्री अक्षयकोष	१,५०,०००.००	३२१०१००००७९०२७
१२	आरुघाट गा.पा. रनिङ्ग शिल्ड पुरस्कार	२२,५००.००	९	दिल भिम अक्षयकोष	३०,५००.००	३२१०१००००८००२७
१३	कबड्डी म्याट भाडा	१३,५००.००	१०	नन्दलाल ढकाल अक्षयकोष	३३,३३३.००	३२१०१००००८१०२७
१४	भिम सिर छात्रावृत्ति रकम फिर्ता		११	रुद्र कुन्त न्यौपाने अक्षयकोष	५१,०००.००	३२१०१००००८२०२७
१५	टाईबेल्ट बिक्री	१४,४३५.००	१२	रिलायन्स कल खाता २२०	६,९५,३२८.३१	
१६	आवेदन शुल्क	५००.००	१३	रिलायन्स ६६९ चल्ती	१,०००.००	
	जम्मा	२५,०९,९८३.१२	१४	भवानी मा.वि.	६,००,०००.००	२०११७००००१४०६४
	कूलजम्मा	५,१९,१०,४४२.९४	१५	भवानी मा.वि.	२०,००,०००.००	२०११७००००२१३०६
			१६	भवानी मा.वि.	२८,००,०००.००	२०११७००००२२९९१
			१७	लक्ष्मण शंकर अक्षयकोष	१,४४,१३४.००	२०११७००००२१२९६
			१८	रणमान छानी घले अक्षयकोष	१,२१,१८८.००	२०११७००००२१२१२
			१९	बाल कक्षा	५६,८२३.००	२०११७००००२१२८३
			२०	गैह्र सेवा समाज अक्षयकोष	१,७०,४७४.००	२०११७००००२१२७७
			२१	रुबिनालोक कल्याणकरी अक्षयकोष	५७,८९६.००	२०११७००००२१२६५
			२२	निलु गुरुङ अक्षयकोष	५७,२९०.००	२०११७००००२१२५४
			२३	राम बिना अक्षयकोष	२,२०,७४४.००	२०११७००००२१२४९
			२४	राम लक्ष्मी अक्षयकोष	५९,९२२.००	२०११७००००२१२३१
			२५	भवानी रत्न अक्षयकोष	४७,५८६.००	२०११७००००२१२२०
			२६	खुन्त-दिल-टिका अक्षयकोष	५०,०००.००	३२१०१०००००१०००२७
			२७	कार्की मान बहादुर अक्षयकोष	५०,०००.००	३२१०१०००००१०५०२७
			२८	बुद्धि बिना अक्षयकोष	५०,०००.००	३२१०१०००००१०३०००

			२९	धनराज खिनौरी अक्षयकोष	१,०५,५५५.००	३२१०१०००००१०८० २७
			१			
			२	धन पुष्पा कार्की	२०,५००.००	ओमहरि घले
			३	एक बहादुर गुरुङ	२०,५००.००	ओमहरि घले
			४	बैबा थरजनी गुरुङ	५०,०००.००	ओमहरि घले
			५	कृष्ण पवित्र दाहाल	५०,०००.००	ओमहरि घले
			६	प्रेम कुमार खत्री	१,५०,०००.००	ओमहरि घले
			७	घले नारायण पार्वती	१,५०,०००.००	ओमहरि घले
			८	राम बिना	५०,०००.००	ओमहरि घले
			९	दल शिर	१,००,०००.००	सुकमान गुरुङ
			१०	दिल कहरसिंह थापा	१,००,१९७.००	अमिश थापा
			११	पदम ललिता	५०,०००.००	बिर बहादुर डकाल
			१२	नर हिरा	१,०२,३४५.००	पूर्ण बहादुर कार्की
			१	जग्गा लगानी	३,००,०००.००	ओमहरी घले
			३	जग्गा लगानी	१०,००,०००.००	ओमहरी घले
			२	जग्गा लगानी	४,१४,०००.००	बिल बहादुर घले
			ग	जम्मा मौज्दात	१,९७,७१,५२९.९२	
			ड	कुलजम्मा	५,१९,१०,४४२.९४	आय = व्यय

३.२ मुख्य समस्या र समाधानका उपाय

उल्लिखित तालिका १ देखि ५ मा प्रस्तुत विद्यालयको वर्तमान अवस्था विश्लेषण, चार प्रश्न तथा विद्यालय स्वःमूल्याङ्कन रुजूसूचीका आधारमा विद्यालयका मुख्य समस्या र समाधानका उपाय देहायको तालिकामा बुदाँगत रूपमा प्रस्तुत गरिएको छ :

तालिका-१०: समस्या विश्लेषण सारांश तालिका

क्र.स.	क्षेत्र	मुख्य समस्या	समाधानका उपाय
१.	कक्षागत विद्यार्थी विवरण	विद्यालय छाड्ने, दुर्बेधनी	१. चेतनामूलक कार्यक्रम २. शिक्षक, अभिभावक र विद्यार्थी विच छलफल तथा परामर्श
२.	आन्तरिक सक्षमताको अवस्था	कम सिकाई उपलब्धी	१. शिक्षण सिकाईमा ICTको प्रयोग २. शिक्षण सिकाईमा निदानात्मक विधिको प्रयोग ।
३.	विद्यार्थीको सिकाई उपलब्धि विवरण	तहगत सिकाई उपलब्धि न्यून हुनु विषयगत औसत सिकाई न्यून हुनु	१. विद्यार्थी नियमिततामा वृद्धि २. शिक्षण सिकाई समय वृद्धि ३. पाठ योजना निर्माण र प्रयोग
४.	शिक्षक विवरण	पाठयोजना अनुसारको शिक्षण	१. पाठयोजना अनुसारको शिक्षण

		सिकाई नहुनु, गृहकार्यको नियमित परीक्षण कम हुनु, नियमित प्रयोगात्मक कक्षा संचालन कम हुनु	क्रियाकलाप गर्ने । २. गृहकार्यको परीक्षण तथा विद्यार्थी पृष्ठपोषण दिने ३. प्रयोगात्मक कक्षा संचालनमा जोड दिने
5.	विद्यालय सञ्चालन अवस्था	अभिभावक र विद्यालय विच समन्वयको कमि	छलफल तथा समन्वय
6.	भौतिक सुविधाको अवस्था	१. नियमित विद्युत सेवा नहुनु २. कक्षाकोठा व्यवस्थापनको कमि ३. छात्रा मैत्री सौचालय तथा शुद्ध खानेपानीको कमि	बिभिन्न संघसंस्था संग समन्वय गरी व्यवस्थापन गर्ने
7.	विद्यालयको व्यवस्थापकीय प्रबन्ध	१. विद्यालयमा गठित बिभिन्न उपसमिति विच समन्वयको कमि	समन्वय तथा छलफलमा वृद्धि
8.	शैक्षिक सामग्रीको विवरण	१. स्थानीय शैक्षिक सामग्रीको निर्माणको कमि २. उपलब्ध शैक्षिक सामग्रीको प्रयोगमा कमि	प्रयोग तथा व्यवस्थापन
9.	आम्दानी र खर्चको विवरण	स्थायी आम्दानीको स्रोत नहुनु । विभिन्न (नेट सेवा शुल्क, विधुत सेवा शुल्क र विद्यालय कर्मचारीहरूको लागि पारिश्रमिक)	स्थायी स्रोतको व्यवस्थापन गर्नु ।
10.	प्राविधिक धारको अवस्था	१. मलको अभाव, २. विद्यार्थी, शिक्षक र अभिभावक विच समन्वयको अभाव, ३. खेतीपातीको सुरक्षाको अभाव, सिंचाइको अभाव, ४. प्राविधिक चेतनाको कमि ५. शित भण्डारण	१. स्थायी मल स्रोतको व्यवस्थापन २. विद्यार्थी, शिक्षक र अभिभावक विच अन्तर्क्रिया तथा छलफल ३. उचित सिंचाइ स्रोतको व्यवस्थापन

४. योजना निर्माण

४.१ विद्यालयको दूरदृष्टि

दूरदृष्टि

जीवनोपयोगी शिक्षा सहित नमुना विद्यालयको रूपमा स्थापित हुने छ ।

४.२ उद्देश्य

विद्यालयको दूरदृष्टि प्राप्तिका लागि निश्चित उद्देश्य ।

उद्देश्य :

- १.औसत सिकाइ उपलब्धि वृद्धि गर्नु
- २.स्वस्थकर विद्यालय वातावरण निर्माण गर्नु
३. विद्यार्थी केन्द्रित सिकाइ वातावरण सिर्जना गर्नु
- ४.विद्यालयका सबै कार्यकलापमा समुदाय/अभिभावकको संलग्नता बढाउनु
- ५.श्रम प्रति सकारात्मक सोचको विकास गर्नु
- ६.विभिन्न संघसंस्थाहरू संग समन्वय गर्नु
- ७.प्रयोगात्मक सिकाई प्रक्रियामा वृद्धि गर्नु
- ८.सिर्जनात्मक कला तथा सिकाईमा वृद्धि गर्नु
- ९.सिक्दै कमाउँदै कार्यक्रम प्रभावकारी रूपमा संचालन गर्नु

10. शिक्षक, विद्यार्थी र अभिभावकमा परामर्श सेवा संचालन गर्नु

8.3 आवश्यकता पहिचान एवम् प्राथमिकीकरण

विद्यालयले योजना अवधिमा सम्बोधन गर्नुपर्ने मुख्य विषय तथा कार्यहरूको प्राथमिकता निर्धारण गरिएको छ ।

१. विद्यालयको दूरदृष्टि र उद्देश्य :
२. विद्यालयको वर्तमान अवस्था विश्लेषणबाट पत्ता लगाइएका मुख्य समस्या र समाधानका उपाय
३. विद्यालयको आफ्नै प्रयास तथा बिना बजेट र कम बजेटबाट सम्पादन गर्न सकिने कार्यकलाप उपर्युक्त आधारमा निर्धारण गरिएका प्राथमिकता प्राप्त कार्यलाई देहायअनुसारको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ :

तालिका-११ : प्राथमिकता प्राप्त कार्यको सूची

क्र.स.	प्राथमिकता प्राप्त कार्य
१.	कक्षा १-१२ को औसत सिकाइ उपलब्धि वृद्धि
२.	विद्यार्थी नियमिततामा वृद्धि (सबै कक्षाको)
३.	शिक्षकले अध्यापन गरेको औसत समय वृद्धि
४.	पाठ योजनाको प्रयोग र प्रभावकारीताको विश्लेषण गरी समस्याको उचित समाधान गर्ने
५.	खानेपानी सरसफाई व्यवस्थापन
६.	कृषिजन्यवास्तुको उत्पादन
७.	सभा हलको निर्माण, विद्यालय कम्पाउण्ड, विद्यालय रंगरोगन

8.4 लक्ष्य निर्धारण

विद्यालयको समग्र विकासका लागि पाँच वर्षमा गर्नुपर्ने प्राथमिकता प्राप्त कार्यलाई तलको तालिकाबमोजिम लक्ष्य निर्धारण गरिएको छ :

तालिका-१२ : शैक्षिक सत्र २०८३/०८४ का लागि लक्ष्य निर्धारण

क्र.स.	विवरण	विद्यार्थी सङ्ख्या लक्ष्य निर्धारण					कैफियत
		२०८२	२०८३	२०८४	२०८५	२०८६	
१.	प्रारम्भिक बालविकास	13	15	17	19	21	
३.	कक्षा-१	9	11	13	15	17	
४.	कक्षा-२	15	17	19	21	23	
५.	कक्षा-३	14	16	18	20	22	
६.	कक्षा-४	25	27	29	31	33	
७.	कक्षा-५	20	22	24	26	28	
	कक्षा -५ जम्मा	96	108	120	132	144	
८.	कक्षा-६	37	39	41	43	45	
९.	कक्षा-७	43	45	47	49	51	
१०.	कक्षा-८	45	50	55	60	65	
	कक्षा इसिडी- ६-८ जम्मा	125	134	143	152	161	
११.	कक्षा-९	40	45	50	55	60	
१२.	कक्षा-१०	28	40	45	50	55	
	कक्षा ९-१० जम्मा	68	85	95	105	115	
१३.	कक्षा-११	50	60	70	80	90	
१४.	कक्षा-१२	22	50	60	70	80	
	कक्षा ११-१२ जम्मा	72	110	130	150	170	
	ECD देखि कक्षा १२ साधारण धार	361	437	488	539	590	
१५.	कक्षा-९ प्रा.	27	48	48	48	48	
१६.	कक्षा-१० प्रा.	35	27	48	48	48	
	कक्षा ९-१० जम्मा	62	75	96	96	96	
१७.	कक्षा-११ प्रा.	25	35	48	48	48	
१८.	कक्षा-१२ प्रा.	9	25	35	48	48	
	कक्षा ११-१२ जम्मा	34	60	83	96	96	
	जम्मा प्राविधिक	96	135	179	192	192	
	कुल जम्मा	457	572	667	731	782	

अभिभावक शिक्षा :

अभिभावक घरदैलो कार्यक्रम तथा जनचेतनामुलक अन्तर्क्रिया तथा समन्वय तथा बैठक हल निर्माण ।

विद्यालय अनुगमन :

वि.व्य.स. शि.अ.स., स्थानीय सरकार र शिक्षा संग सम्बन्धित निकायहरू ।

खेलकुद तथा अतिरिक्त क्रियाकलाप :

गाउँपालिका स्तरीय रनिङ शिल्ड

विद्यालय स्टाफ नर्स/स्वास्थ्य कार्यकर्ता :

स्रोतको खोज गरी विद्यालय स्टाफ नर्स/स्वास्थ्य कार्यकर्ता नियुक्ति गर्ने ।

परामर्श सेवा केन्द्र स्थापना :

विद्यालयमा एक परामर्श सेवा केन्द्र स्थापना गर्ने ।

विद्यालय कम्पाउण्ड :

विद्यालयमा कम्पाउण्ड निर्माण गर्ने

विद्यालय सरसफाइ तथा खानेपानी :

विद्यालयमा सरसफाइ तथा खानेपानी व्यवस्थापनको लागि स्रोतको खोज गरी सभाहलको निर्माण ।

विद्यालयमा :

बाल उद्यान केन्द्र निर्माण ।

विद्यालयमा

४.५ २०८३/०८४ का लागि कार्यकलाप पहिचान

तालिका-१२ मा निर्धारण गरिएको लक्ष्यलाई पूरा गर्नका लागि गर्नुपर्ने कार्यकलाप तय गर्ने । यसरी कार्यकलाप तय गर्दा तालिका-१० मा उल्लिखित समस्या विश्लेषण सारांश तालिकामा सूचीबद्ध मुख्य समस्या र समाधानका उपायलाई सम्बोधन गर्न उपयुक्त कार्यकलाप छनोट गर्नुपर्छ ।

तालिका-१३ : पाँच वर्षका लागि प्रस्तावित कार्यकलाप

क्र.स.	प्राथमिकता प्राप्त कार्य	कार्यकलाप
१.	औसत सिकाइ उपलब्धि वृद्धि	१.१ विद्यार्थीको मासिक हाजिरी विश्लेषण र नियमिततामा सुधार
		१.२ शिक्षक नियमितता
		१.३ शिक्षण सिकाइ समय वृद्धि
		१.४ शैक्षणिक योजना निर्माण र प्रयोग (वार्षिक/दैनिक)
		१.५ स्थानीय शैक्षिक सामग्रीको तयारी र प्रयोग

क्र.स.	प्राथमिकता प्राप्त कार्य	कार्यकलाप
		१.६ सफा र उपयुक्त सेतो/कालो पाटीको व्यवस्था
		१.७ सिकाइ उपलब्धि न्यून रहेका विद्यार्थीका लागि अतिरिक्त सिकाइको व्यवस्था
		१.८ प्रअ/वि.व्य.स.द्वारा नियमित कक्षा अवलोकन

2.		
		
3.		

विद्यालयले बजेटबिना/कम बजेटमा सम्पादन गर्न सक्ने कार्यकलाप

- प्र.अ. र शिक्षकबाट
- शिक्षक विद्यार्थी हाजिरी विश्लेषण तथा उपस्थिति सूचनापाटीमा प्रदर्शन
- कालोपाटी, कुर्सी, डेस्क तथा अन्य फर्निचरको मर्मत तथा सम्भार
- विद्यालयबाहिर रहेका बालबालिकाका अभिभावक (प्रारम्भिक बाल विकास, कक्षा १, .) अभिमुखीकरण
- शिक्षकद्वारा घरदैलो कार्यक्रम
- बाल क्लबको गठन र कार्यकलापका लागि सहयोग
- विद्यालय सरसफाइ अभियान (हप्तामा एक पटक)
- वि.व्य.स., शि.अ.स. तथा शिक्षकहरूको नियमित बैठक
- सूचनापाटीमा आचारसंहिता प्रदर्शन र अनुगमन
- प्राथमिक उपचारको व्यवस्था तथा बालबालिकाको नियमित स्वास्थ्य परीक्षण
- सह तथा अतिरिक्त कार्यकलाप सञ्चालन
- अन्तर विद्यालय भ्रमण र सिकाइको आदनप्रदान
- स्थानीय शैक्षिक सामग्रीको सङ्कलन तथा प्रयोग
- भयरहित वातावरण सिर्जना गर्ने
- गृहकार्य/परियोजना कार्य दिने र परीक्षण
- रोचक तथा सक्रिय कक्षा सञ्चालन
- सहपाठी सहयोगात्मक सिकाइ
- विषयगत शिक्षक सञ्जाल बनाएर अनुभव आदन प्रदान
- शिक्षण अवधि विस्तार

विव्यसबाट :

- वि.व्य.स.को नियमित बैठक तथा विद्यालय सुधार योजना कार्यान्वयनको अनुगमन
- विद्यालयको कार्यक्रममा सहभागिता तथा सहयोग
- विद्यालय तथा कक्षाको अनुगमन
- विद्यालय क्रियाकलापमा अभिभावक परिचालन
- सरसफाइ दिवस आयोजना
- उत्कृष्ट शिक्षक, अभिभावक सम्मान
- अभिभावकबाट :
 - विद्यार्थी सिकाइ अवस्थाका सम्बन्धमा प्र.अ. तथा शिक्षकसँग छलफल
 - विद्यालयका क्रियाकलापहरूलाई सहयोग गर्न समुदायमा आमा समूहको गठन
 - बालबालिकालाई पर्याप्त कापी, कलम, सामग्रीसहित नियमित विद्यालय जानका लागि प्रोत्साहन
 - विद्यालयको हाता, शौचालय तथा फर्निचर मर्मत तथा सम्भारमा स्वयम्सेवा
 - समय समयमा अभिभावकबाट स्थानीय ज्ञान सीप शैली विद्यार्थीलाई बताउने
- विद्यालय सुरक्षा र विपत् जोखिम न्यूनीकरणसम्बन्धी कार्यकलापको उदाहरण
 - आपत्कालीन अवस्थामा सम्पर्क गर्नका लागि अभिभावकहरूको सम्पर्क नम्बर अद्यावधिक
 - गह्रौँ फर्निचर र भित्तामा भुन्ड्याइएका वस्तुलाई नसर्ने वा नखस्ने गरी थप किला, एङ्गल, सिक्री आदिले बाँधेर राख्ने
 - विद्यालय भवन, खानेपानीका संरचना, फर्निचर र अस्थायी सिकाइ केन्द्रहरूसमेतको नियमित रूपमा मर्मत सम्भार
 - आकस्मिक उपकरण, प्राथमिक उपचार/सहायता बाकस, भटपट भोला आदि तयार
 - सुरक्षित र भेला हुने स्थान पहिचान
 - आपत्कालीन कोषको व्यवस्था
 - विपत् सम्बन्धी पूर्व तयारी अभ्यास
 - भूकम्प प्रतिरोधी भवन निर्माण वा भवन प्रवलीकरण (दीर्घकालीन रूपमा)

४.६ २०८३/०८४ शैक्षिक वर्षका लागि बजेट अनुमान

विद्यालय सुधार योजनामा तय गरिएको लक्ष्य हासिल गर्नका लागि वास्तविकतामा आधारित रही बजेटको प्रक्षेपण गर्नुपर्छ ।

तालिका-१४: २०८३/०८४ वर्षका लागि बजेट प्रक्षेपण

५. वार्षिक कार्यान्वयन योजना

५.१ विस्तृत कार्यकलाप र बजेट

श्री भवानी माध्यमिक विद्यालय, मान्हु						
आ.व. २०८३/८४ को वार्षिक बजेट						
क्रम.सं.	बजेट शिर्षक	रकम	क्रम.सं.	व्याय विवरण	रकम	कैफियत
क	सरकारी अनुदान		१	तलब भत्ता	2,53,20,459	
१	तलब भत्ता सङ्घीय सरकार	2,52,67,894	२	नगरिक लगानी कोष	1,44,000	
२	तलब भत्ता स्थानीय सरकार	6,38,300	३	क.सं. कोष	18,80,323	
३	छात्रवृत्ति	20,000	४	सा.सु. कट,	2,55,650	
४	पाठ्यपुस्तक	3,00,000	५	विषयगत कार्यालय व्यवस्थापन	2,00,000	
५	विद्यालय सञ्चालन खर्च	1,50,000	६	स्टेशनरी तथा मसलन्द	2,50,000	
६	विद्यालय सुधार योजना निर्माण र कार्यान्वयन	20,000	७	छात्रवृत्ति वितरण	20,000	
७	प्रति विद्यार्थी लागत अनुदान	11,00,000	८	अक्षयकोष छात्रवृत्ति वितरण	1,70,000	
८	इन्टरनेट	20,000	९	पाठ्यपुस्तक खरिद तथा पुस्तकालय व्यवस्थापन	3,00,000	
९	सा.प.	15,000	१०	छात्रावास व्यवस्थापन	51,00,000	
१०	छात्रावास व्यवस्थापन	60,00,000	११	सा.प., लेखापरिक्षण	91,000	
११	दिवाखाजा	1,80,000	१२	विदाई तथा अतिथि सत्कार	70,000	
१२	ल्याब व्यवस्थापन	2,00,000	१३	परीक्षा खर्च, संचालन, अनुगमन	2,10,000	
१३	परिक्षा संचालन स्थानीय तहबाट	1,80,000	१४	सिसि क्यामरा मर्मत जडान, कम्प्युटर खरिद, सोलार इन्भर्टर खरिद तथा व्यवस्थापन	7,00,000	
१४	स्मार्ट बोर्ड व्यवस्थापन	1,50,000	१५	एक शिक्षक एक ल्यापटप व्यवस्थापन	4,00,000	
	जम्मा	3,42,41,194	१६	विधुत शुल्क	80,000	
ख	संघसंस्था		१७	कृषि ल्याब तथा कृषि व्यवस्थापन	3,00,000	
१	स्थानीय तह बाट	4,00,000	१८	दिवा खाजा	1,80,000	
२	प्रदेश सरकार	20,00,000	१९	नेट सेवा, सूचना संचार	1,20,000	
३	अन्य संघसंस्थाबाट	17,00,000	२०	संग्रहालय व्यवस्थापन	20,000	
	जम्मा	41,00,000	२१	अतिरिक्त कृषकलाप तथा खेलकुद	2,00,000	
ग	अन्तरिक आयदानी		२२	वार्षिकोत्सव	1,00,000	
१	कक्षा ११-१२ भर्ना तथा मासिक शुल्क	5,00,000	२३	शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धि कार्यक्रम	2,50,000	

२	कक्षा ११ १२ प्रमाणपत्र	2,20,000	24	OJT व्यवस्थापन तथा प्रयोगात्मक कक्षा	1,00,000	
३	कृषि उत्पादन तथा बिक्री	60,000	25	समय सम्भार	2,00,000	
४	व्याज	8,00,000	26	शैक्षिक भ्रमण, काज र यातयात	3,00,000	
५	शटर भाडा	24,000	27	बैंक व्याज कर	1,50,000	
			28	खानेपानी व्यवस्थापन तथा सरसफाइ	50,000	
	जम्मा	16,04,000	29	धरौटी फिर्ता	30,000	
६	आ.व. २०८२/०८३ को नगद भौजात बाट	8,94,238	30	पुरस्कार वितरण	1,00,000	
			31	स्मार्ट बोर्ड जडान	1,50,000	
			32	SIP निर्माण	10,000	
			33	ल्याब व्यवस्थापन	1,00,000	
			34	अभिभावक हल तथा ट्रस्ट निर्माण	19,88,000	स्रोत व्यवस्थापन भएमा
			35	छत प्लास्टर Retro fitting	5,00,000	स्रोत व्यवस्थापन भएमा
			36	बाल उद्यान केन्द्र निर्माण	8,00,000	स्रोत व्यवस्थापन भएमा
	कुल आम्दानी	4,08,39,432		जम्मा खर्च	4,08,39,432	TRUE
						आम्दानी = खर्च

५.२ वार्षिक कार्य तालिका

तल उल्लिखित तालिकामा बजेट लाग्ने र बजेट बिना गर्न सकिने दुवै खालका कार्यकलाप सम्मिलित अनुसारको वार्षिक कार्य तालिका उल्लेख गरीएको छ ।

तालिका-१७ : पहिलो वर्षको वार्षिक कार्य तालिका

कार्यकलाप (के?) ट	महिना (वैशाख देखि चैत्र)											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
१.१ विद्यार्थीको हाजिरी विश्लेषण र नियमिततामा सुधार	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

५.३ अनुगमन योजना

योजना गरिएका कार्यकलाप अपेक्षा गरिएको मापदण्ड र गुणस्तरमा सम्पन्न भए नभएको यकिन गर्नका लागि विद्यालय स्वयम्ले गर्न सक्ने कार्य ।

तालिका-१८: अनुगमन योजना

कार्यकलाप (के?)	अनुगमन तथा समीक्षा प्रक्रिया (कसरी)	जिम्मेवारी (कसको?)	समयावधि		अनुगमन सूचक
			देखि	सम्म	
१.१ विद्यार्थीको हाजिरी विश्लेषण र नियमिततामा सुधार	१ कक्षा शिक्षकले मासिक रूपमा विद्यार्थी हाजिरी विश्लेषण गरे नगरेको जाँच गर्ने २ नियमित शिक्षक बैठकमा समीक्षा ३ विद्यार्थी नियमितताका लागि पहल गरेनगरेको समीक्षा	प्र.अ., सबै शिक्षक र विव्यस	मासिक	-	- मासिक रूपमा विद्यार्थी हाजिरी विश्लेषण गर्ने शिक्षक सङ्ख्या - विद्यार्थी नियमिततामा सुधारका लागि गरिएका कार्यकलाप सङ्ख्या
१.२ शिक्षक नियमितता	हाजिरी रजिस्टरको अवलोकन	प्र.अ.			
१.३ स्थानीय शैक्षिक सामग्रीको तयारी र प्रयोग	y शैक्षिक सामग्री तयारी र प्रयोगको समयमा अवलोकन y नियमित बैठकमा समीक्षा	प्र.अ. र वि.व्य.स.	शैक्षिक सामग्री तयारी र प्रयोगको समयमा	-	y स्थानीय शैक्षिक सामग्री तयार पार्ने शिक्षक सङ्ख्या y निर्मित शैक्षिक सामग्री सङ्ख्या
१.६					

विद्यालय सुधार योजनामा संलग्न गर्नुपर्ने अनुसूची

१. योजना निर्माण कार्यशालाको हाजीरी प्रतिलिपि
२. विद्यालय सुधार योजना स्वीकृतिको निर्णय प्रतिलिपि
३. विद्यालय स्वःमूल्याङ्कन रुजुसूची

विद्यालय सुधार योजना वार्षिक कार्यान्वयन योजना (वर्ष : २०८३/०८४)

१. परिचय

- १.१ विद्यालयको दूरदृष्टि र उद्देश्य
- १.२ योजनाको पृष्ठभूमि
- १.३ शैक्षिक तथ्याङ्क

२. गत वर्षको प्रगति समीक्षा

चालु वर्षको योजना तर्जुमा

- ३.१ लक्ष्य निर्धारण
- ३.२ अनुमानित आय
- ३.३ विस्तृत कार्यकलाप र बजेट
- ३.४ वार्षिक कार्य तालिका
- ३.५ अनुगमन योजना

अनुसूची

१. वार्षिक कार्यान्वयन योजना निर्माण कार्यशालाको उपस्थिति प्रतिलिपि
२. वार्षिक कार्यान्वयन योजना स्वीकृतिको निर्णय प्रतिलिपि

वार्षिक कार्यान्वयन योजना

१. परिचय

१.१ विद्यालयको दूरदृष्टि र उद्देश्य (विद्यालय सुधार योजनाबाट साभार गर्ने)

१.२ योजनाको पृष्ठभूमि

विद्यालयले २०८३/०८४ का लागि वार्षिक योजना तयार गरेको हो । उक्त योजनामा उल्लिखित लक्ष्य र रणनीतिको आधारमा रही चालु वर्षका लागि वार्षिक कार्यान्वयन योजना तयार पारिएको हो । विद्यालय सुधार योजना निर्माण कार्यदल गठन मिति २०८३/०३/०२, वार्षिक कार्यान्वयन योजना निर्माण कार्यशाला सञ्चालन मिति, विव्यस बैठक, स्वीकृति आदि उल्लेख गरिएको छ ।

१.३ शैक्षिक तथ्याङ्क

यसै खण्ड-ग को पञ्चवर्षीय योजना ढाँचा अन्तर्गत उल्लिखित नौओटा तालिकामध्ये विद्यालयको वर्तमान अवस्थसँग सम्बन्धित कम्तीमा तीनओटा तालिका: तालिका-१ कक्षागत विद्यार्थी विवरण, तालिका-३ विद्यार्थीको औसत सिकाइ उपलब्धि विवरण र तालिका-५ विद्यालय सञ्चालन अवस्था उल्लेख गरिएको छ ।

२. गत वर्षको प्रगति समीक्षा

(गत वर्षको योजनाअनुसार प्रगति हासिल भएनभएको, अपेक्षित प्रगति हासिल नभएको भए सोको कारण आदि)

२.१ प्रगति समीक्षा (कार्यकलापमा आधारित)

गत वर्ष प्रस्तावित गरिएका कार्यकलापको प्रगति देहायअनुसारको तालिकामा उल्लेख गर्ने

तालिका-२.१ : गत वर्ष योजना गरिएका कार्यकलापको कार्यान्वयन अवस्था समीक्षा

	कार्यकलाप (के?)ट	लक्ष्य/बजेट		विस्तृत प्रक्रिया (कसरी?)	प्रगति			विश्लेषण
		भौतिक लक्ष्य	बजेट		सम्पन्न	सञ्चालनमा रहेका	सम्पन्न हुन नसकेका	
1.	औसत सिकाइ उपलब्धि वृद्धि							
1.1	विद्यार्थीको हाजिरी विश्लेषण र नियमिततामा सुधार	मासिक	0	विद्यार्थीको हाजिरी विश्लेषण				
				उपस्थिति सुधारका लागि छलफल र योजना तयारी				
				उपस्थिति सुधारको योजना कार्यान्वयन				
1.2	स्थानीय शैक्षिक सामग्रीको तयारी र प्रयोग	प्रति विषय कम्तीमा ४ प्रकारका	30000	शिक्षक बैठकमा छलफल एवम् सामग्री पहिचान				
				स्थानीय शिक्षण सामग्री तयार गरी प्रयोग गर्ने				

२.२ प्रगति समीक्षा (प्राथमिकता प्राप्त कार्यसँग सम्बन्धित सूचकहरूमा आधारित)

तालिका-२.२: गत वर्ष निर्धारण गरिएको लक्ष्यको प्रगति समीक्षा

प्राथमिकता प्राप्त कार्य	लक्ष्य		प्रगति		बढ्नु वा घट्नुको कारण
	सङ्ख्या	अनुपात वा प्रतिशत	सङ्ख्या	अनुपात वा प्रतिशत	
१. औसत सिकाइ उपलब्धि					
कक्षा १-५	-	५४	-	५४	
कक्षा १ को गणित विषय					
.....					
कक्षा ६-८					
.....					
२. विद्यार्थीको औसत हाजिरी					
कक्षा १-५	-	७०	-		
.....					
३.					
४. भूकम्पप्रतिरोधी भवन निर्माण	२	-		-	
५.					

विपद पूर्व तयारी (Preparedness)

क. यो चरणमा विद्यालय र यसको समुदायलाई विपदको जोखिम न्यूनीकरण गर्न र विपदका लागि तयार पार्न विभिन्न गतिविधिहरू समावेश गरिएको छ ।।

- **भूकम्प प्रतिरोधी पूर्वाधार निर्माण तथा सुदृढीकरण :**

- **पक्की तथा भूकम्प प्रतिरोधी भवन निर्माण :** विद्यालयका सम्पूर्ण भवनहरू (कक्षाकोठा, छात्रावास, प्रयोगशाला, प्रशासनिक भवन) नेपाल सरकारको भवन संहिता र भूकम्प प्रतिरोधी मापदण्ड अनुसार निर्माण गरिएको छ । यसमा आवश्यकताअनुसार थप जग्गा खरिदको योजना समावेश गरिएको छ ।
- **बालमैत्री र अपाङ्गमैत्री पूर्वाधार :** नयाँ भवनहरू बालमैत्री र अपाङ्गमैत्री हुनेछन्, जसमा च्याम्प, फराकिला ढोका र शौचालयको उचित व्यवस्था गरिएको छ ।
- **शैक्षिक सामग्री र बालन्याक सहितको कक्षाकोठा :** पूर्व (प्राथमिक र प्राथमिक तहका (ECD र कक्षा १२, २५ कक्षाकोठाहरूमा शैक्षिक सामग्री र बालन्याकको व्यवस्था गरिएको छ ।
- **प्रयोगशाला र छात्रावास निर्माण :** आधुनिक र सुरक्षित प्रयोगशाला तथा छात्रावास भवनहरूको निर्माण प्राथमिकतामा राखिएको छ ।
- **गेट, कम्पाउन्ड पर्खाल र फर्निचरको पुनर्निर्माण :** भूकम्पबाट भत्केका गेट, कम्पाउन्ड पर्खाल र फर्निचरहरूलाई भूकम्प प्रतिरोधी मापदण्ड अनुसार पुनर्निर्माण गरिएको छ ।
- **जोखिम न्यूनीकरण (Risk Mitigation):**
 - **कान्ला र खाल्टोको व्यवस्थापन :** जोखिमपूर्ण भिरालो कान्लाहरूको स्थायी सुदृढीकरण गरिएको छ र विद्यालय परिसर तथा छेउछाउमा रहेका खाल्टोहरूलाई वैज्ञानिक ढंगले पुर्ने वा सुरक्षित बनाएको छ ।
 - **नियमित सरसफाइ र भग्नावशेष व्यवस्थापन :** विद्यालय परिसरको नियमित सरसफाइ र भग्नावशेषको सुरक्षित व्यवस्थापनका लागि निश्चित डम्पिङ साइटको व्यवस्था गरिएको छ । पुराना र भाँचिएका सामग्रीहरूलाई व्यवस्थित र सुरक्षित तरिकाले हटाउने योजना बनाएको छ ।

- **प्रशिक्षण र क्षमता विकास:**

- **विपद व्यवस्थापन समिति सुदृढीकरण :** हाल गठित विपद व्यवस्थापन समितिलाई नियमित तालिम दिई थप सशक्त बनाइनेछ। समितिका सदस्यहरूको भूमिका र जिम्मेवारी स्पष्ट पारिएको छ ।
- **शिक्षक र कर्मचारीलाई तालिम :** सबै शिक्षक, कर्मचारी र विद्यालय सहयोगीहरूलाई प्राथमिक उपचार, खोज तथा उद्धार, आगलागी नियन्त्रण, र मनोसामाजिक सहयोग सम्बन्धी आधारभूत तालिम दिएको छ ।
- **विद्यार्थीलाई सचेतना :** विद्यार्थीहरूलाई विपदको प्रकार, त्यसबाट बच्ने उपाय, विपदको समयमा अपनाउनुपर्ने सुरक्षा विधि र सुरक्षित स्थानमा पुग्ने मार्गबारे नियमित सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको छ । भूकम्प ड्रिल र आगलागी ड्रिल जस्ता अभ्यासहरू नियमित रूपमा गरिएको छ ।
- **सामुदायिक सहभागिता :** अभिभावक र स्थानीय समुदायलाई विपद व्यवस्थापन योजनामा सक्रिय रूपमा संलग्न गराइनेछ र उनीहरूलाई विपद तयारी तथा प्रतिकार्यका लागि तालिम दिएको छ ।

- **सञ्चार र समन्वय :**

- **सूचना तथा सञ्चार प्रविधि (ICT) आधारित शिक्षा:** विद्यालयमा ICT आधारित शिक्षा कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको छ, जसले विपदको समयमा पनि सूचना आदानप्रदान गर्न र वैकल्पिक सिकाइका लागि मद्दत पुर्याइएको छ ।
- **सञ्चार योजना :** विपदको समयमा आन्तरिक र बाह्य सञ्चारका लागि स्पष्ट योजना बनाइनेछ। सम्पर्क व्यक्तिहरू र वैकल्पिक सञ्चार माध्यम (रेडियो, स्याटेलाइट फोन) पहिचान गरिएको छ ।
- **स्थानीय सरकार र सरोकारवालासँग समन्वय :** स्थानीय विपद व्यवस्थापन समिति, शिक्षा कार्यालय, सुरक्षा निकाय र अन्य सरोकारवाला संघ/संस्थाहरूसँग नियमित समन्वय र सहकार्य गरिएको छ ।

- **साधन स्रोतको व्यवस्थापन :**

- आपत्कालीन किट : विद्यालयमा प्राथमिक उपचार किट, खानेपानी, टर्चलाइट, रेडियो, र आवश्यक अन्य आपत्कालीन सामग्रीको व्यवस्था गरिएको छ र त्यसको नियमित मर्मत सम्भार गरिएको छ।
- अक्षयकोष स्थापना : विपद व्यवस्थापन र विद्यालयको दीर्घकालीन विकासका लागि अक्षयकोष स्थापनालाई प्राथमिकता दिइनेछ। यसका लागि दाताहरूसँग सम्पर्क गरिएको छ।

ख. विपदको समयमा प्रतिकार्य (Response)

यो चरणमा विपद आउँदा तत्काल गरिने कार्यहरू समावेश गरिएको छ।।

➤ तत्काल निकासी र सुरक्षित स्थानमा स्थानान्तरण :

- भूकम्प, आगलागी वा अन्य कुनै विपदको संकेत पाउनासाथ तत्काल विद्यार्थी, शिक्षक र कर्मचारीहरूलाई पूर्वनिर्धारित सुरक्षित खुला स्थान (सभास्थल) मा व्यवस्थित तरिकाले निकासी गरिएको छ।
- आवश्यकता अनुसार अस्थायी आश्रयस्थल (टेन्ट वा TLC) हरूको तत्काल निर्माण गरी पठनपाठन सुरु गरिएको छ।

➤ प्राथमिक उपचार र मनोसामाजिक सहयोग :

- घाइतेहरूको तत्काल प्राथमिक उपचार गरिएको छ र गम्भीर घाइतेहरूलाई नजिकको स्वास्थ्य संस्थामा पुर्याउने व्यवस्था गरिएको छ।।
- विपदले प्रभावित विद्यार्थी र अभिभावकहरूलाई मनोसामाजिक परामर्श प्रदान गरिएको छ।। यसका लागि प्रशिक्षित परामर्शदाताहरूको सहयोग लिएको छ।

➤ सूचना संकलन र रिपोर्टिङ :

- विपदको क्षतिबारे तत्काल सूचना संकलन गरी विद्यालय व्यवस्थापन समिति, शिक्षा कार्यालय र सम्बन्धित निकायहरूलाई जानकारी गरिएको छ।
- राहत र सहयोगको उचित अभिलेखीकरण गरिएको छ।।

ग. विपदपछिको पुनर्लाभ (Recovery)

यो चरणमा विपदले पुर्याएको क्षतिबाट विद्यालयलाई पुरानो अवस्थामा फर्काउन र अझ बलियो बनाउन गरिने कार्यहरू समावेश गरिएको छ।

➤ दीर्घकालीन पुनर्निर्माण र पुनर्स्थापना :

- भूकम्प प्रतिरोधी स्थायी भवनहरूको निर्माणलाई तीव्र गतिमा अगाडि बढाइनेछ।
- शैक्षिक सामग्री, फर्निचर, कम्प्युटर लगायतका ध्वस्त भएका सामग्रीहरूको पुनर्स्थापना गरिएको छ।।
- खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (WASH) सुविधाको पुनर्निर्माण र सुधार गरिएको छ।।

➤ शैक्षिक कार्यक्रमको निरन्तरता :

- पठनपाठनलाई सकेसम्म छिटो सामान्य अवस्थामा फर्काउन प्रयास गरिएको छ।।
- विद्यार्थीहरूको सिकाइमा परेको प्रभावलाई मूल्यांकन गरी आवश्यक अतिरिक्त कक्षा वा सहयोगको व्यवस्था गरिएको छ।।

➤ विद्यालयको स्तरोन्नति र नमुना विद्यालयको लक्ष्य :

- विपदबाट पाठ सिकेर विद्यालयलाई अझ बढी सुरक्षित, आधुनिक र उत्कृष्ट शैक्षिक केन्द्रको रूपमा विकास गरिएको छ।।
- विद्यालयको दीर्घकालीन लक्ष्य अनुसार क्याम्पस तहसम्म आधार तयार पार्न र नमुना विद्यालयको रूपमा रूपान्तरण गर्नका लागि योजनाबद्ध रूपमा कार्य गरिएको छ।।

➤ वृक्षारोपण : विद्यालय परिसरमा हरियाली प्रवर्द्धनका लागि वृक्षारोपण कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको छ।, जसले वातावरणीय सन्तुलन कायम राख्न मद्दत गर्नेछ।

➤ अनुगमन र मूल्यांकन :

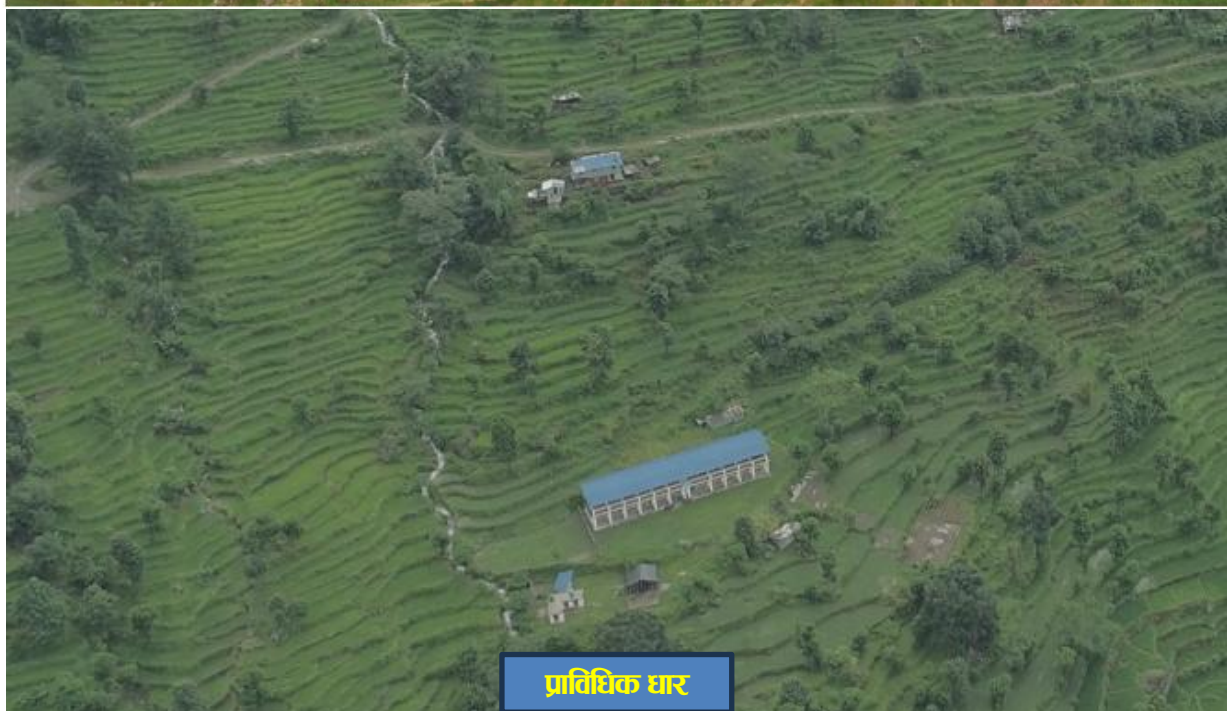
- विपद व्यवस्थापन योजनाको प्रभावकारिताको नियमित अनुगमन र मूल्यांकन गरिएको छ।।

- प्राप्त अनुभव र सिकाइका आधारमा योजनालाई आवश्यकता अनुसार परिमार्जन गरिएको छ ।।

नेपालको विद्यालय सुरक्षा कार्ययोजना SSDP तथा विपत जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन सम्बन्धि नीति अनुसार तपसिल बमोजिमको समिति गठन गरिएको छ ।

➤ विद्यालय विपत व्यवस्थापन समितिको गठन :

- अध्यक्ष : काजीराम कार्की (विद्यालय प्रधानाध्यापक)
- उपाध्यक्ष : सुर्जे बहादुर गुरुङ (वि.व्य.स. अध्यक्ष)
- सदस्य : समिस घले (महिला शिक्षक प्रतिनिधि)
- सदस्य : राज कुमार कार्की (अन्य शिक्षक प्रतिनिधि)
- सदस्य : जोन घले (विद्यार्थी प्रतिनिधि)
- सदस्य : संजय कुमार कार्की (स्थानीय स्वास्थ्य कर्मी)
- सदस्य : रमेश कुमार लामिछाने (स्थानीय सरकारको प्रतिनिधि)
- सदस्य : खर्क लामा (अभिभावक प्रतिनिधि)
- सदस्य : शेर् बहादुर अधिकारी (सदस्य सचिव)

विद्यालय स्व:मूल्याङ्कन रुजूसूची

विद्यालयको नाम: श्री भवानी मा.वि. मान्बु

मिति: २०८३/०३/०५

- (१) अति राम्रो भन्नाले विद्यालयले अपेक्षित राष्ट्रिय मापदण्ड पूरा गरेको
 (२) राम्रो भन्नाले विद्यालयले न्यूनतम राष्ट्रिय मापदण्ड पूरा गरेका
 (३) तत्काल सुधार गर्नुपर्ने भन्नाले विद्यालयले न्यूनतम राष्ट्रिय मापदण्ड पूरा नगरेको

सूचक समूह	सूचक वा छलफलका विषय (गत शैक्षिक सत्रको तथ्याङ्क प्रयोग गर्ने)	राष्ट्रिय मापदण्ड		विद्यालयको हालको अवस्था अति राम्रो (१)	समुदायद्वारा विद्यालय अवस्थाको स्व:मूल्याङ्कन		
		न्यूनतम	अपेक्षित		राम्रो (२)	तत्काल सुधार गर्नुपर्ने (३)	तत्काल सुधार गर्नुपर्ने (३)
आन्तरिक सक्षमताको अवस्था	कक्षा १ दोहोर्‍याउने विद्यार्थी दर	१% भन्दा कम	०		✓		
	कक्षा ३ दोहोर्‍याउने विद्यार्थी दर	१% भन्दा कम	०		✓		
	कक्षा ५ दोहोर्‍याउने विद्यार्थी दर	१% भन्दा कम	०		✓		
विद्यार्थीको सिकाइ उपलब्धि विवरण	कक्षा ३ को औसत प्राप्ताङ्क	६०%	१००%		✓		
	नेपाली				✓		
	गणित				✓		
	अङ्ग्रेजी				✓		
							
							
	कक्षा ५ को औसत प्राप्ताङ्क	६०%	१००%		✓		
	नेपाली				✓		
	गणित				✓		
	अङ्ग्रेजी				✓		

सूचक समूह	सूचक वा छलफलका विषय (गत शैक्षिक सत्रको तथ्याङ्क प्रयोग गर्ने)	राष्ट्रिय मापदण्ड		विद्यालयको हालको अवस्था अति राम्रो (१)	समुदायद्वारा विद्यालय अवस्थाको स्व:मूल्याङ्कन		
		न्यूनतम	अपेक्षित		राम्रो (२)	तत्काल सुधार गर्नुपर्ने (३)	तत्काल सुधार गर्नुपर्ने (३)
							
							
विद्यालय सञ्चालन अवस्था	गत शैक्षिक सत्रमा जम्मा कक्षा सञ्चालन भएको दिन	२१० दिन	२२० दिन भन्दा बढी		✓		
	गत शैक्षिक सत्रमा कक्षा १ देखि ५ मा विद्यार्थीको औसत उपस्थिति दिन (वार्षिक)	२१० दिन	२२० दिन भन्दा बढी		✓		
	गत शैक्षिक सत्रमा शिक्षकको औसत उपस्थिति दिन (वार्षिक)	विद्यालय खुलेको दिन मध्ये ८२%	विद्यालय खुलेको सबै दिन (१००%)		✓		
	कक्षा कोठामा शिक्षकको उपस्थिति	१००% समय			✓		
भौतिक सुविधाको व्यवस्था	कक्षा कोठा व्यवस्थापन	सफा, सरसफाइ र राम्रो बसाइ व्यवस्थापन भएको			✓		
	सुरक्षित विद्यालय भवन तथा कक्षा कोठा	पर्याप्त, सुरक्षित र व्यवस्थित, प्रकाशयुक्त भ्यान्टिलेसनयुक्त			✓		
	खानेपानीको अवस्था	सफा, स्वच्छ र पर्याप्त पानीको व्यवस्था भएको			✓		
	हात धुने (साबुन) व्यवस्था सहितको शौचालय	राम्रा, सफा र पर्याप्त, छात्र र छात्राका लागि छुट्टा छुट्टै शौचालयको व्यवस्था भएको			✓		
	खेल मैदान र घेराबार	पर्याप्त, सुरक्षित र सफा मैदानका साथै न्यूनतम खेल सामग्रीको व्यवस्था भएको			✓		
	पुस्तकालय, बुक कर्नर	विद्यालयमा एक पुस्तकालय वा कक्षा कोठामा बुक कर्नर			✓		

सूचक समूह	सूचक वा छलफलका विषय (गत शैक्षिक सत्रको तथ्याङ्क प्रयोग गर्ने)	राष्ट्रिय मापदण्ड		विद्यालयको हालको अवस्था अति राम्रो (१)	समुदायद्वारा विद्यालय अवस्थाको स्व:मूल्याङ्कन		
		न्यूनतम	अपेक्षित		राम्रो (२)	तत्काल सुधार गर्नुपर्ने (३)	तत्काल सुधार गर्नुपर्ने (३)
विद्यालयको व्यवस्थापकीय प्रबन्ध	विव्यस र शिअसको नियमित बैठक	विव्यस- न्यूनतम वार्षिक ६ पटक र शिअस-न्यूनतम वार्षिक ४ पटक			✓		
	वि.व्य.स., शि.अ.स. र अभिभावकद्वारा विद्यालयको अनुगमन	वि.व्य.स., शि.अ.स. र अभिभावकहरूद्वारा तालिकाका आधारमा पाक्षिक रूपमा अनुगमन (सुविधा, कक्षा कोठा र कार्यक्रम)			✓		
	अभिभावक भेला	वर्षमा कम्तीमा दुई पटक			✓		
	बालबालिकाको सहभागिता	बाल क्लब गठन र नियमित बाल केन्द्रित कार्यक्रम सञ्चालन, सामाजिक परीक्षण, विपत् जोखिम न्यूनीकरण, विद्यालय स्वास्थ्य तथा पोषण जस्ता कार्यक्रममा सहभागिता			✓		
	पञ्चवर्षीय विद्यालय सुधार योजना/वार्षिक कार्यान्वयन योजना निर्माण र कार्यान्वयन	विद्यार्थी र समुदायको सहभागितामा विद्यालय सुधार योजना निर्माण, कार्यान्वयन र अनुगमन			✓		
	अभिभावक र कक्षागत शिक्षकको संयुक्त बैठक	नियमित सम्पर्क तथा वर्षमा प्रत्येक विषयको कक्षागत बैठक सञ्चालन			✓		
	सेवाक्षेत्र भित्र विद्यालय बाहिर रहेका बालबालिकाको सङ्ख्या	०%			✓		
शैक्षिक सामग्रीको विवरण	शिक्षकको पाठ तयारीको अवस्था	प्रत्येक कक्षामा विषयगत पाठ योजनाअनुसार कक्षा सञ्चालन भएको			✓		
	बाल केन्द्रित शिक्षण र सिकाइ	सक्रिय शिक्षणका साथ बाल केन्द्रित शिक्षण/सिकाइ विधि			✓		

सूचक समूह	सूचक वा छलफलका विषय (गत शैक्षिक सत्रको तथ्याङ्क प्रयोग गर्ने)	राष्ट्रिय मापदण्ड		विद्यालयको हालको अवस्था अति राम्रो (१)	समुदायद्वारा विद्यालय अवस्थाको स्व:मूल्याङ्कन		
		न्यूनतम	अपेक्षित		राम्रो (२)	तत्काल सुधार गर्नुपर्ने (३)	तत्काल सुधार गर्नुपर्ने (३)
शैक्षिक सामग्रीको विवरण	शिक्षक निर्देशिका	न्यूनतम सबै विषयको एक सेट शिक्षक निर्देशिका र पाठ्यक्रम भएको			✓		
	पाठ्यपुस्तक	सबै विद्यार्थीहरूका लागि सेटमा पर्याप्त पाठ्यपुस्तक प्राप्ति			✓		
	शैक्षिक तथा खेल सामग्रीको प्रयोग	शिक्षक तथा समुदायको सहयोगमा निर्मित सामग्रीको प्रयोग			✓		
आदर्श र खर्चको विवरण	छात्रवृत्ति वितरण	विद्यमान नियम र निर्देशनअनुसार			✓		
	लेखा र सामाजिक परीक्षण र सार्वजनिक सुनुवाइ	निर्देशिकाअनुसार वार्षिक रूपमा सञ्चालन			✓		
	स्रोत/कोष सङ्कलन	बहुस्रोतहरूबाट (स्थानीय तह, गैसस) स्रोत सङ्कलन			✓		
	समुदायको योगदान (नगद, जिन्सी र श्रम)	समुदायमा आधारित संस्था, अभिभावक र अन्यबाट योगदान			✓		
स्वास्थ्य	विद्यालय स्वास्थ्य र पोषण	प्राथमिक उपचार सामग्री, व्यक्तिगत सरसफाई र नियमित स्वास्थ्य जाँचको व्यवस्था			✓		
विपत् जोखिम न्यूनीकरण	विपत् जोखिम न्यूनीकरणसम्बन्धी सम्पर्क शिक्षक तोक्ने	नेपाल सरकारका विभिन्न दस्तावेजमा विद्यालयले विपत् जोखिम न्यूनीकरणका कार्यकलाप गर्नुपर्ने नीतिगत व्यवस्था गरेको छ ।			✓		
	विद्यालय परिसरको विपत् जोखिम मूल्याङ्कन				✓		
	विद्यालय सुरक्षा योजना तर्जुमा				✓		

सूचक समूह	सूचक वा छलफलका विषय (गत शैक्षिक सत्रको तथ्याङ्क प्रयोग गर्ने)	राष्ट्रिय मापदण्ड		विद्यालयको हालको अवस्था अति राम्रो (१)	समुदायद्वारा विद्यालय अवस्थाको स्व:मूल्याङ्कन		
		न्यूनतम	अपेक्षित		राम्रो (२)	तत्काल सुधार गर्नुपर्ने (३)	तत्काल सुधार गर्नुपर्ने (३)
विप्लु जोखिम न्यूनीकरण	प्रतिकार्यका लागि तयारी (आपत्कालीन विकास योजना)				✓		
	परिवार, समुदाय र सार्वजनिक संस्थासँग सूचना आदानप्रदान, सम्पर्क तथा समन्वय				✓		
अन्य	विद्यार्थीहरूको समग्र विकासका लागि अतिरिक्त क्रियाकलाप सञ्चालन	प्रत्येक शुक्रबार			✓		

क्र.स.	आधार	अवस्था	सुधारका लागि राय, सुझाव
1.	समग्र संरचना		
1.1	विद्यालय सुधार योजना निर्माण सहयोगी पुस्तिकाको निर्धारित ढाँचाको अवलम्बन (गरिएको वा नगरिएको)	गरिएका	
1.2	लेआउट र डिजाइन (कभर पृष्ठ, बाइन्डिङ, फन्ट साइज, हस्त लिखित वा प्रिन्टेड)	गरिएका	
1.3	पहिलो वर्षको वार्षिक कार्यान्वयन योजना (उल्लेख भएनभएको)	भरिएको	
2.	तथ्याङ्क, विश्लेषण र योजनाबिचको तालमेल		
2.1	तथ्याङ्कको प्रस्तुति र प्रयोग (तथ्याङ्क शुद्ध र उपयुक्त तरिकाले भरिएको वा नभरिएको)	भरिएको	
2.2	तथ्याङ्कको विश्लेषण (तथ्याङ्कको विश्लेषण उपयुक्त तरिकाले गरिएको वा नगरिएको)	भरिएको	
2.3	तथ्याङ्कको विश्लेषण र समस्या बिच अन्तरसम्बन्ध (तथ्याङ्क र विश्लेषणका आधारमा समस्या पहिचान गरिएका वा नगरिएका)	गरिएका	
2.4	लक्ष्य निर्धारण र प्राप्तिको सम्भावना (निर्धारण गरिएका लक्ष्यहरू पूरा गर्न सकिने खालका भएको वा नभएको)	भएको	
2.5	पहिचान गरिएका समस्याको आधारमा कार्यकलापको निर्धारण र प्रस्तुति (योजना गरिएका कार्यकलाप, समस्या र विश्लेषण बिच तालमेल मिलेको वा नमिलेको)	मिलेको	
2.6	योजना निर्माणमा सरोकारवालाको सहभागिता (सहभागी गराइएको वा नगराइएको)	गराइएका	
3.	कार्यान्वयन योग्य		
3.1	कार्यकलापको कार्यान्वयन सम्भाव्यता (प्रस्ताव गरिएका कार्यकलाप उपयुक्त एवम् व्यावहारिक छन् वा छैनन्)	व्यावहारिक छन्	

अनुसूची ३
विद्यालय सुधार योजना लेखाजोखा फाराम

क्र.स.	आधार	अवस्था	सुधारका लागि राय, सुझाव
3.2	बजेटको आकलन र उपलब्धता (प्रस्ताव गरिएको बजेट वास्तविकतामा आधारित छ वा छैन)	छ	
3.3	स्रोतको प्रभावकारी व्यवस्थापन र समुदाय परिचालन (विभिन्न निकायसँग समन्वय र सहकार्यका लागि योजना बनाइएको वा नबनाइएको)	बनाइएको	
3.4	वार्षिक कार्यान्वयन योजनाको पञ्चवर्षीय योजनासँगको अन्तरसम्बन्ध (प्रस्ताव गरिएको वार्षिक कार्यान्वयन योजना स्पष्ट, व्यावहारिक र पञ्चवर्षीय योजनासँगको अन्तरसम्बन्धित भएनभएको)	भएको	
3.5	सिकाइ उपलब्धि वढाउने खालका कार्यकलाप समावेश गरिएको वा नगरिएको	गरिएका	
3.6	बजेट बिना गर्न सकिने कार्यकलाप (समावेश गरिएको वा नगरिएको)	नगरिएका	
3.7	विपत् पूर्वतयारी सम्बन्धी कार्यकलाप (समावेश गरिएको वा नगरिएको)	गरिएका	

सुधारका लागि समग्र राय, सुझावः

विद्यालयको शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धि गर्न र यसलाई समय सापेक्ष बनाउन निम्न पक्षहरूमा ध्यान दिनु आवश्यक छः

१. शैक्षिक वातावरण र पाठ्यक्रम सुधार

- आधुनिक पाठ्यक्रमः परम्परागत घोकाइ प्रणालीभन्दा प्रयोगात्मक र जीवनोपयोगी शिक्षामा जोड दिने पाठ्यक्रम लागू गरिनुपर्छ। विज्ञान, प्रविधि र गणित शिक्षाका साथै व्यावसायिक शिक्षालाई प्राथमिकता दिनुपर्छ।
- प्रविधिमैत्री शिक्षाः विद्यालयमा इन्टरनेट, कम्प्युटर, स्मार्टबोर्ड जस्ता आधुनिक शैक्षिक सामग्रीको उपलब्धता सुनिश्चित गरी विद्यार्थीलाई डिजिटल साक्षर बनाउनुपर्छ। यसका लागि शिक्षकहरूलाई पनि आवश्यक तालिमको व्यवस्था गर्नुपर्छ।
- सिर्जनात्मक र आलोचनात्मक सोचको विकासः विद्यार्थीहरूलाई प्रश्न गर्न, विश्लेषण गर्न र आफ्नै विचार निर्माण गर्न प्रोत्साहन गर्नुपर्छ। यसले उनीहरूको सिर्जनात्मक र आलोचनात्मक सोचको विकासमा मद्दत गर्छ।
- शैक्षिक सामग्रीको उपलब्धताः पर्याप्त पाठ्यपुस्तक, सन्दर्भ सामग्री, प्रयोगशाला उपकरण र खेलकुद सामग्रीको व्यवस्था हुनुपर्छ।

२. शिक्षकको गुणस्तर र क्षमता विकास

- दक्ष र समर्पित शिक्षकः योग्य, अनुभवी र शिक्षण पेशा प्रति समर्पित शिक्षकहरूको नियुक्ति हुनुपर्छ।
- नियमित तालिम र कार्यशालाः शिक्षकहरूलाई आधुनिक शिक्षण विधि, प्रविधिको प्रयोग र बाल मनोविज्ञानसम्बन्धी नियमित तालिमको व्यवस्था गर्नुपर्छ।
- शिक्षकको उत्प्रेरणाः शिक्षकहरूको कामको उचित मूल्याङ्कन गरी उनीहरूलाई उत्प्रेरित गर्ने वातावरण बनाउनुपर्छ। पर्याप्त तलब, सुविधा र वृत्ति विकासका अवसरहरू प्रदान गर्नुपर्छ।
- शिक्षक-विद्यार्थी सम्बन्धः शिक्षक र विद्यार्थीबीच आत्मीय र मित्रवत् सम्बन्ध हुनुपर्छ ताकि विद्यार्थीले निर्धक्का आफ्ना समस्या राख्न सकून्।

३. भौतिक पूर्वाधार र सुविधा

- सुरक्षित र स्वच्छ वातावरणः विद्यालय भवन भूकम्प प्रतिरोधी र सुरक्षित हुनुपर्छ। स्वच्छ खानेपानी, शौचालय, खेल मैदान र पर्याप्त कक्षाकोठाको व्यवस्था हुनुपर्छ।
- पुस्तकालय र प्रयोगशालाः सुसज्जित पुस्तकालय र विज्ञान प्रयोगशालाको व्यवस्था गरी विद्यार्थीलाई प्रयोगात्मक शिक्षामा जोड दिनुपर्छ।
- स्वास्थ्य सेवाः प्राथमिक उपचारको व्यवस्था र विद्यार्थीहरूको नियमित स्वास्थ्य परीक्षणको व्यवस्था हुनुपर्छ।

४. अभिभावक र समुदायको सहभागिता

- अभिभावक-शिक्षक संघः अभिभावक र शिक्षकबीच नियमित संवाद र छलफलका लागि अभिभावक-शिक्षक संघलाई सक्रिय बनाउनुपर्छ।
- सामुदायिक सहभागिताः विद्यालय सुधारका कार्यहरूमा स्थानीय समुदाय र सरोकारवालाहरूको सक्रिय सहभागिता जुटाउनुपर्छ। विद्यालयलाई सामुदायिक सम्पत्तिको रूपमा हेर्ने भावना विकास गर्नुपर्छ।

५. मूल्याङ्कन प्रणालीमा सुधार

- निरन्तर मूल्याङ्कनः वार्षिक परीक्षाको मात्र नभई विद्यार्थीको चौतर्फी विकासको मूल्याङ्कन गर्न निरन्तर

र बहुआयामिक मूल्याङ्कन प्रणाली अपनाउनुपर्छ।

- पारदर्शिता: मूल्याङ्कन प्रणाली पारदर्शी र विश्वसनीय हुनुपर्छ।

योजना लेखाजोखा कार्यदलका सदस्यको नाम, पद र हस्ताक्षर :

क्र.स.	नाम	पद	हस्ताक्षर
1.	श्री सुर्जे बहादुर गुरुङ	संयोजक	
2.	श्री खर्क लामा	सदस्य	
3.	श्री रमेश कुमारी लामिछाने	सदस्य	
4.	श्री सिर्जना धमला	सदस्य	
5.	श्री शेर बहादुर अधिकारी	सदस्य	
6.	श्री यम बहादुर न्यौपाने	सदस्य	
7.	श्री भिम बहादुर गुरुङ	सदस्य	
8.	श्री बाबु लामा	सदस्य	
9.	प्र.अ. श्री काजीराम कार्की	सदस्य सचिव	

मिति: २०८३/०३/२५

विद्यालय व्यवस्थापन समिति
श्री भवानी मा.वि.
आरुघाट गा.पा. ०२, मान्बु, गोरखा

क्र.सं.	पद	नाम थर	सम्पर्क नं.
१	वि.व्य.स. अध्यक्ष	सुर्जे बहादुर गुरुङ	९८१८०९८४५०
२	वि.व्य.स. सदस्य	रमेश कुमार लामिछाने	९८२५१४७०८५
३	वि.व्य.स. सदस्य	खर्क लामा	९८२५१५९२८९
४	वि.व्य.स. सदस्य	सिर्जना धमला	९८४३१४७८६०
५	वि.व्य.स. सदस्य	सानु माया लामा	९८२०६४०२३७
६	वि.व्य.स. सदस्य	शेर बहादुर अधिकारी	९७०७७९३१३४
७	प्रधानाध्यापक	काजीराम कार्की	९८४१९२६३८३

શિક્ષક અભિમાતક સંઘ
શ્રી ભવાની મા.તિ.
આરુઘાટ ગા.પા. ૦૨, માન્બુ, ગોરખા

ક્ર.સં.	પદ	નામ થર	સમ્પર્ક નં.
૧	શિ.અ.સ. અધ્યક્ષ	સન્તવીર ઘલે	૯૮૪૯૪૩૩૦૭૦
૨	શિ.અ.સ. સદસ્ય	લક્ષ્મી ગુરુડ	૯૮૬૦૭૭૪૬૯૭
૩	શિ.અ.સ. સદસ્ય	સુનિતા થાપા	૯૮૧૬૧૧૮૩૯૫
૪	શિ.અ.સ. સદસ્ય	ગીતા કાર્કી	૭૯૦૦૫૮૬૬૧૩
૫	શિ.અ.સ. સદસ્ય	મોહન ગુરુડ	૯૮૬૯૮૫૯૫૯૪
૬	શિ.અ.સ. સદસ્ય	કર્ણ બહાદુર ગુરુડ	૯૮૬૯૮૬૫૫૮૨
૭	શિ.અ.સ. સદસ્ય	પ્રદિપ ગુરુડ	૯૮૪૧૦૦૯૭૬૧
૮	શિ.અ.સ. સદસ્ય	સિતા કાર્કી	૯૮૦૬૭૪૩૯૦૫
૯	શિ.અ.સ. સદસ્ય	રાધિકા ઢકાલ પુડાસૈની	૯૮૪૬૬૪૮૦૮૪

